

2014 m. kovo 14 d., penktadienis

Nr. 10 (1071) | Kaina 2,50 Lt

D a i l ē | M u z i k a | T e a t r a s | F o t o g r a f i j a | K i n a s

Brangūs skaitytojai,

Kviečiame tapti kultūros rėmėjais!
Jūsų skiriami 2 proc. pajamų mokesčio
mums yra didelė parama.

Pildydami Valstybinės mokesčių inspekcijos formą FR0512,
nurodykite VŠĮ „7 meno dienos“ įmonės kodą
302725178.

Reikalingą formą galima užpildyti interne, Mokesčių
inspekcijos tinklalapyje www.vmi.lt (nuorodoje „Formos“ įrašykite
FR0512 ir užpildykite PDF formato blanką).

Dėkojame visiems, praėjusiais ir ankstesniais metais mus palaikiusiems.

2

Spektaklio „Kosmosas+“ premjerai artėjant

3

Koncertas Mstislavui Rostropovičiui

5

Meno projektas

8

„Norte. Istorijos pabaiga“

„Kino pavasario“ rekomendacijos

Aistė Kirvelytė, „Be galio“. 2000 m.

J. LAPIENIO NUOTR.

Kadras po kadro

Aistės Kirvelytės paroda „Davaite liubit drug druga“
VDA parodų salėse „Titanikas“

Natalija Arlauskaitė

Parodoje pristatomi Aistės Kirvelytės 1997–2013 metų darbai. Ekspozicija „Titanike“ organizuota taip, kad visi darbai tampa asmeninės ir institucinės fotografijos bei kino kolekcijos fragmentais. Fotjuostos ar kino juostelės karpmą ir išižiūrėjimą į jos gabaliukus, kaip parodos giją, siūlo anksčiausias darbas „Žiūri kiną“ (1997, 170 x 300): ekspozicijoje matome tik vieną jo dalį. Apie visumos svarbą galime spėti iš šalimaus ant kolonos pakabintos viso paveikslų fotografijos. Didžiagalvė būtybė laiko rankose kino juostelė ir užvertus galvą žiūri į ją kadras po kadro. Matyt, net tada, kai ir iš paveikslų, ir iš juostelės lieka tik dalis.

Visos parodos juostelės ir kadru ritmas ar rimas kyla ne tik iš dviejų gigantiškų darbų „Herojai“ (2001) ir „Moters gyvenimo istorija“ (2009),

tiesiogiai nurodančiu į kiną ir laikraštinę fotografiją. Ne tik iš paveikslų „Davaite liubit drug druga“ (2000) krašto – perforuotos juostelės su užrašu lyg filmo pavadinimu originalo kalba „Давайте любить друг друга“. Šis paslėptas už kitokios ištrižai pakabintos „juostos“ – serijos „Моно гимн“ (2004), kurioje Lazdynų nykuma išsirinkiuota į dekoratyviai melancholiškus miesto peizažus. O šių tolimas aidas – salės kampą palei grindis juosiantis „Peizažas“ (2005–2007): daugybė mažyčių kone tos pat vietas „kadru“, užfiksuotų kad ir pro traukinio langą pleškinčiu fotoaparatu. Išardytą ir iš naujo sulipdytą juostelė verčia galvoti apie prarastą visumą ir sykiu apie naują iš gabaliukų, nuotrupų ir likučių dėliojamą tvarką. Arba apie buvusį ir naują archyvą. Apie archyvo atradimo, ardymo ir perkūrimo judesi.

Pastaruosius du dešimtmečius

esame apsėsti vizualių modernybės archyvu: traukiami ir skaitmeninami mėgėjiški 8 ir 16 mm filmai ar tiesiog juostelėje fiksuootos privataus gyvenimo akimirkos (Vitalijus Manskis, „Privačios kronikos. Monologas“, 1999). Šeimos, kareivių, vestuvių ir kitokie fotografijų albumai tampa meninių projektų ir tyrimų medžiaga (Gintaras Zinkevičius, „Kareivio dienoraštis. 1983–1985“, 2014; Natalija Reznik, „Tėvo beciskant“, 2013). Tai, kas anksčiau buvo laikyta juostelių „broku“, pavirsiaus deformacija, atsiradusia galbūt dėl netinkamo saugojimo, o gal tiesiog dėl bėgančio laiko, virta refleksijos vertu kultūros ir kintančio laiko pėdsaku (Bill Morrison, „Decasia“, 2002). Ką jau kalbėti apie oficialias kronikas, su kurių stilistika džiaugsmingai atsišveikinta ant istorijos posūkio, bet prie jų kur-

NUKELTA | 6 PSL.

Pagerbiant violončelės meno korifėjų

Prieš kūrinio „In memoriam Mstislavui Rostropovičiui“ premjerą kompozitorių Arvydą Malcį

kalbina Laimutė Ligeikaitė

Neeilinė pasaulyje asmenybė violončelininkas Mstislavas Rostropovičius yra palikęs gilių pėdsaką ir Lietuvos kultūroje. Tai ne tik įsimintini koncertai, bendradarbiavimas su Lietuvos orkestrais, meistriškumo kursai Muzikos ir teatro akademijoje, bet ir nepaprastai šiltas, žmogiškas bendravimas, nepakartojamas humoras ir gyvenimiška išmintis. Violončelininkų gildija buvo palaiminta galėjusi tiesiogiai bendrauti ir semtis patirties iš maestro, o po jo netekties su lietuvių muzikais draugystę tėsėjo mokinys, iškilus violončelininkas David Geringas, niekados nepamirštantis savo vilnietišką šaknį ir lietuvių muzikos. Su šiai iškililiais menininkais ilgus metus iki šiol kūrybiškai bendrauja kompozitorius, Nacionalinio simfoninio orkestro violončelininkas Arvydas Malcys. Kūrėjas puikiai pažieta David Geringą ir nepamirštą šiltą bendravimo su Mstislavu Rostropovičiumi, tad neatsitiktinai sava naujausią kūrinį – Koncertą violončelėi ir orkestriui „In memoriam Mstislavui Rostropovičiui“ – paskyrė jo mokinui David Geringui. Kūriny bus atliktas šviesaus atminimo maestro dedikuotame koncerete kovo 15 d. Nacionalinėje filharmonijoje, griež David Geringas. Tokia violončelės meno koncentracija pasitaiko nedžainai, tad šia proga kalbinu kompozitoriu Arvydą Malcį.

Kokia buvo jūsų pažintis su Mstislavu Rostropovičiumi? Ką jis reiškė jums ir Lietuvai?

Šiemet sukanka septyneri metai, kai mes netekome maestro. Mano pažintis su garsiuoju muziku prasidėjo labai seniai. Pirmą kartą jį išgirdau daugiau kaip prieš keturiadesimt metų, 1972-aisiais. Jis atliko Antonino Dvoržako violončelės koncertą. Rinkau visas jo igrotas plokštėles, tuo metu „Melodijos“ firmos išleistas Sovietų Sajungoje. Maestro pasitraukus į Vakarus, buvo ilga pauzė, o po daugelio metų, 1993-aisiais, susitikome Lisabonoje. Nuo tada matydamos beveik kasmet. Tai žmogus, apie kurį galima pasakoti nesustojant. Manau, tai ryškiausias menininko pavyzdis – su atsakomybe, tikėjimu tiesa, gériu. Tai žmogus, kuris laikosi žodžio, taip pat turėjo puikų humorą jausmą ir fenomenalią atmintį.

Rostropovičius laikomas pačiu reikšmingiausiu pasaulyje violončelininku. Jis yra įrašęs visą violončelės repertuarą. Maestro bendradarbiavo su visais žymiausiais XX a. orkestrais, dirigentais, solistais ir

kompozitoriais. Daugelyje šalių, taip pat ir Lietuvoje, įkūrė labdaros ir paramos fondą, skirtą remti sunkiai sergančius vaikus, taip pat skatinti išskirtinių gabumų talentus.

Tai asmenybė, kuri mylėjo Lietuvą ir padėjo jai sunkiai istorijos momentais. Po Sausio 13-osios jis pirmasis pasaulyje suorganizavo labdaros koncertą Ispanijoje, o koncerte surinktos lėšos buvo perduotos Lietuvai. Jis garsino Lietuvos menininkus (Lietuvos nacionalinį simfoninį orkestrą, Lietuvos nacionalinį baletą) gastoliuodamas su jais po pasauly. Daug koncertų surengta iš su Lietuvos kameriniu orkestru, Kauno valstybiniu choru. Kadangi groju Lietuvos nacionaliniame simfoniniame orkestre, su maestro daug metų bendravome, turėjau daugybę koncertų, net ištisus turų po Europą. Manau, visi, kuriems teko laimė Lietuvoje jį pažinti, labai šiltai ji prisimenu. Šis kūrinas – tai ir mūsų visų dėkingumo ir pagarbos jam ženklas.

Dabartinėje lietuvių kompozitoriu kūryboje išskiria ypac įsimintini ir įdomūs kūriniai violončelėi (kameriniai, koncertai ir pan.). Kaip manote, kas lemia tokį dėmesį šiam instrumentui?

Dažniausiai kompozitoriaus kūrino atsiradimą konkrečiam instrumentui inspiruoja atlikėjai, jų domėjimasis šiuolaikine lietuvių muzika. Juk ne paslaptis, kad nuo atlikėjo priklauso kompozitoriaus likimas. Prisiminkime, kiek daug Lietuviečių sukurta įdomių kvartetų, nes jų atsiradimą inspiravo Vilniaus kvartetas. Kiek daug gerų kūrinių buvo sukurta smuikui, nes kūrybą inspiravo smuikininkas Raimundas Katilius. Manau, neatsitiktinai violončelėi Lietuvoje sukuriama daug įdomių kūrinių. Dabar jų generatorius yra David Geringas. Nežinau kito tokio atlikėjo, kuris taip nuosekliai ir nuoširdžiai užsidegęs populiarint Lietuvos kompozitorų kūrybą. Šis menininkas atviras naujovėms, jis domisi nauja muzika, taip pat nauja lietuviška muzika.

Ar bendravimas su šiai violončelės meistras – anksčiau su Mstislavu Rostropovičiumi, dabar su David Geringu – kiek nors lėmė jūsų kūrybos violončelėi idėjas, galbūt žanrus?

Kūrinių violončelėi atsiradimui tiesiogiai įtakos neturėjo nei Mstislavas Rostropovičius, nei David Geringas. Tačiau bendravimas, muzikavimas su jais, tiesiog buvimas šalia, jų požiūris į muziką, interpretaciją, meną ir apskritai į gyvenimą man davė naudos ir pasitikėjimo savimi.

Maestro Rostropovičius inspiravo dviem mano simfoninių pjesių atsiradimą. Jis pasiūlė sukurti efektinę koncertinę opusą, tarsi uvertūrą. Kūrinas turėtu pertekti atskiru or-

Arvydas Malcys ir David Geringas

A. RAKAUSKO NUOTR.

kestro instrumentų galimybes, tai būtų tarsi savo šaknė „Vadovas po orkestrą“. Mano „Impetus“ premjerą Rostropovičius dirigavo garsiajame Ravenos festivalyje Mauro de André rūmų salėje 2002 metais. Kitais metais sulaukiau maestro pasiūlymo sukurti ką nors visai pričinga – kad tai būtų lėtas, lyg išeinančio iš šio pasauly žmogaus atsišvickimas... Taip atsirado „Virš mūsų tik dangus“. Deja, šio kūrino maestro nespėjo padiriguoti. Vėliau Latvijos nacionalinis simfoninis orkestras, diriguojamas Andrio Nelsono (Bostono simfoninio orkestro vyr. dirigento), atliko pjesę ir pelnė trečiąja premiją tarptautiniame konkurse „Sinfonia Baltica“. Beje, abu šiuos opusus yra dirigavęs ir David Geringas.

Estate sukūrės nemažai kamerinių kūrinių violončelėlei (keturių miniatiūras violončelėlei solo, „Akustinė bedugnė“ violončelėi ir fortepijonui, Sonatą violončelėi ir fortepijonui, duetus violončelėlei su klarinetu, fleita ir akordeonu ir t.t.). Kodėl, būdamas instrumentinio koncerto žanro meistras (sukūrė net kelionika instrumentinių koncertų), pats violončelininkas, tik dabar pateikiante Koncertą violončelėi ir orkestriui?

Tai atsiskito todėl, kad sunku rašyti instrumentui, kurį gerai pažįsti, su kurio repertuaru (iš XX a. reperptuaru) esi gerai susipažinęs ir pats nemažai jo atlikęs. Užgula didžiulė atsakomybė. Kur kas patogiai rašyti lūpinių armonikėlių, kur viskas nauja, įdomu, nėra jokių stereotipų... Violončelė yra tarsi mano gyvenimo pakelivis, mano antrasis aš – su ja aš esu višą savo sąmoningą gyvenimą. Mano pirmas mokytojas Vilnius Petrauskas įskiepijo meilę, pagarbą ir atsakomybę šiam instrumentui, ir iki šios dienos aš tuos mokytojo priesakus girdžiu ir jaučiu, jie tiesiog mane įpareigoja.

Išvardytu kūriniai violončelėlei yra mano ankstyviai, kai aš dar pats juos atlikdamas bandžiau pridengti savo, kaip nepatyrusio kompozitoriaus, bandymus. Vėlesni kameriniai opusai violončelėlei gimė įvairiai: Marija Fedotova koncertams pageidavo kūriniu fleitai su violončelė – taip atsirado „Vienatvė dviese“, Rogeris Arve Vigulfas paprašė sukurti duetą klarinetui ir violončelėlei – taip atsirado „Horizontas vertikale“, Vilniaus akordeono festivalis užsakė akordeonui ir violončelėlei – taip atsirado „Sapnų pėdsakais“. Bendraudami su violončelininku Denisu Šapovalovu nutarėme, kad pabandyti su komponuoti pjesę violončelėlei solo – taip atsirado „Plaukiojančios nuolaužos“. Denis pjesę įtraukė į savo repertuarą, įrašė į kompaktinę plokštelę. O „Pėdsakai smėlyje“ dviejų violončelėlių buvo užsakytais Odesos šiuolaikinės muzikos festivalio ir ten atliktas.

Deja, ne visi mano kūriniai violončelėlei buvo atlikti. Vienu metu David Geringas iš savo puikių mokinį buvo subūrės violončelininkų ansamblį „Gericelli“, aktyviai koncertavo su jais ir pats, ansamblio programoje buvo ir ne vienas lietuvių autoriių kūrinių. Buvo paprasytas ką nors jiems sukurti. Tačiau kūrinas atliktas nebuvo, nes ansamblis natūraliai iširo: Davido mokiniai, baigę studijas, išsibarstė po pasauly.

Kodėl tik dabar sukurtas ir bus atliekamas Koncertas violončelėlei? Tai Kultūros ministerijos užsakymas, skirtas pagerbti Lietuvai nusipelniusios asmenybės Mstislavo Rostropovičiaus atminimui.

Kokios aplinkybės lėmė, kad Koncertą atliks būtent David Geringas?

Sužinojės kad rašau Koncertą violončelėlei, skirtą Rostropovičiaus atminimui, David entuziastringai pritarė šiam sumanymui. Kadangi jis

ra Rostropovičiaus mokinys, tai nėki abejonių, kas turėtų atlikti šį Koncertą. Manau, kiekvieno kompozitoriaus svajonė, kad jo kūrinį atliktu puikus šiuolaikinės muzikos žinovas ir interpretatorius David Geringas.

Kokias idėjas siekiate išreikšti naujame Koncerte violončelėlei?

Pirmausia norėjau, kad kūrinas būtų „koncertiškas“, įdomus ir atlikėjui, ir klausytojui. Kūrinas sukurtas tradiciniu koncerto žanro principu, grindžiamas solisto ir orkestro kontrastavimu, kuris plėtojamas ir akustiniu, faktūrinu, ir emociniu, dramatiniu aspektais. Norėjau sukurti tarsi paminklinės arkos formas kūrinių. Pabandžiau atspindeti ir maestro dedikuotų koncertų nuotrupas, emocines būsenas.

Ši partitūra turi savotišką siužetą su monologais, dialogais, alegorijomis, kulminacijomis, dramatizmu ir lyrika. Bandžiau sukontempliuoti koncertą iš daugybės fragmentų, kurie atspindėtų ir violončelės galimybes, ir nūdienos kultūrinių sluoksnių, ir dabarties nervą, pulsą, žmonių viltis, svajones. Norėčiau, kad klausantis šios muzikos būtų galima įsivaizduoti Menininko odiseją, kuriuoje muzikos garsais pateikiami maestro Mstislavo Rostropovičiaus biografijos fragmentai. Kūrinyje jaučiami jam dedikuotų koncertų fragmentai, jų agogika, dinamika, taip pat priversto palikti Tėvynę žmogaus išgyvenimai, ilgesys. Solistas koncerte – savotiškas herojus, kurio muzikinė charakteristika yra daugiabriaunė ir daugiplanė. Solistas yra viso kūrinių ašis, duodanti muzikinius ir emocinius impulsus visam orkestrui. Kūrinyje naudojamas penkių natų garsaeilis yra kaip Maldos refrenas, koncerte nuskambantis penkis kartus. Penkios natos, penkios ritminės figūros – užkoduočios vardas SLAVA, kaip jis vadino draugai...

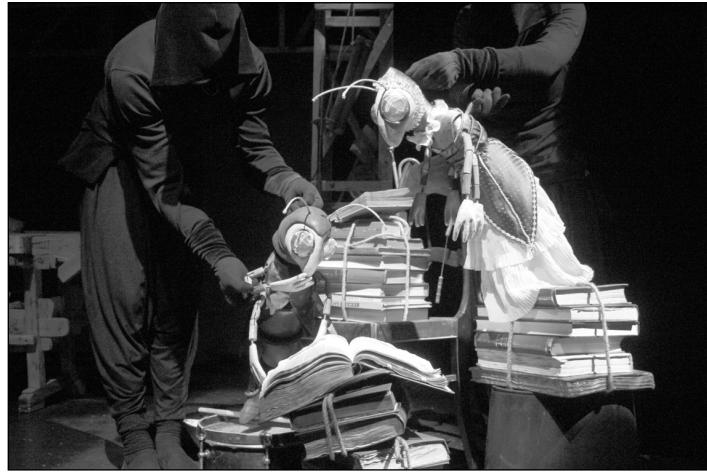
Pralaimėto mūšio pamoka

Spektaklis vaikams Kauno valstybiniam lėlių teatre

Deimantė Dementavičiūtė-Stankuvienė

Režisierės Agnės Sunklodaitės spektaklyje „Žiogas Zigmantas Žalgirio mūšyje“ (pagal Liudviko Jakimavičiaus kūrinį tokiu pat pavadinimu) pasakojama apie tai, kaip Žiogas Zigmantas su savo žiogų armija padeda kunigaikščiui Vytautui laimeti Žalgirio mūšį. Spektaklis ypatingai nenustebina, bet norėtųsi režisierė ir kitus kūrėjus pagirti už pastangas einant naujos sceninės kalbos link. Spektaklyje pasirinkta lietuviška pasaka pasakojama nestandartiskai, naudojant vaidinimą papildančias videoinstaliacijas, veiksmo metu bandant mažuosius žiūrovus įtraukti į vaidinimą – juos ne tik kalbinant tiesiogiai, bet ir naudojant „teatro teatre“ principą.

Tai antras A. Sunklodaitės spektaklis, pastatytas pagal L. Jakimavičiaus kūrybą. Prieš keletą metų režisierė Nacionaliniame Kauno dramos teatre pastatė spektaklį „Kiškis pabėgėlis“ pagal rašytojo kūrinį „Lapė ir kaliošai“. Sceniniam pasakos apie Žalgirio mūšį variante iš septyniolikos dalių „sulipdomos“ devynios scenos, jas dar papildo muzikiniai intermai (dainų autorius Deividas Gnedinas). Alyzas Žiogas (Andrius Žiurauskas), gyvenantis Kaune, teatro palėpėje, pasakoja vieno labai ypatingo Žiogos Zigmo istoriją... Kryžiuočių pašintinys (Andrius Žiurauskas) atvyksta pas kunigaikštį Vytautą (Mindaugas Černiauskas) su ordinu magistro fon Jungingenio kvietimu

NUOTRAUKA IŠ KAUNO LĖLIŲ TEATRO ARCHYVO

stoti į mūšį, kuris įvyksta liepos penkioliktąjį Griunvalde. Vytautas baisiai išsigąsta, nes lietuvių armija yra silpnėsnė, lyginant su kryžiuočiais. Tačiau, kaip pasakojama spektaklyje, anksčiau žmonės labai artimi gvenę su gyvūnais, kalbdavęsi su jais, tad kunigaikščiui savo pagalbą pasiūlo Generolas Žiogas Zigmantas (Mindaugas Černiauskas). Mūšio metu į žirgų ausis ijlindė žiogai yzdami trukdė prieš raiteliams kautis, tad šie buvo greit nukauti.

Kitaip nei L. Jakimavičiaus tekste, spektaklyje į šią istoriją yra įvedami du moteriški personažai – Vytauto žmona Ona (Laima Strazdauškienė) ir Zita Žiogienė (Indrė Taločkaitė). Būtent jos savo vyrams ir pasiūlo susivienyti mūšyje. Moteriškų veikėjų pasirodymas spektakliui suteikia ir privalumą, ir trūkumą. Ona ir Zita Žiogienė pagyvina vaidinimą, padeda atskleisti Vytauto ir Žiogo Zigmo charakterius. Kita vertus, šios

veikėjos šiek tiek nukreipia dėmesį nuo pagrindinio personažo – Žiogos Zigo. Pastarasis taip ir lieka iki galio neatskleistas, per mažai išryškintas, o turint minty spektaklio padavinimą to tikrai tikimasi. Todėl spektaklyje kartais pasimeta ir pagrindinė tema: tampa neaišku, kas yra svarbiaus – žiogai ir jų žygdarbis ar Vytautas, jo asmenybė ir pergalė Žalgirio mūšyje. Juolab kad ir Žiogas Zigmantas, ir jo žmoną įkūnijančios marionetės visai nedidukės, o Vytautas ir Ona – didesnės, išpūdinės lėlės, kuriomis aktoriai „apsirengia“.

Žalgirio mūšis laimimas, Vytautas sveikinamas, jam giedama šlovės daina, o Žiogas Zigmantas yra viškai pamirštamas. Negana to, i Vytauto nuo puikybės apsvaigusia galvą topteli idėja nukauti kryžiuocių ju pačių namuose – Marienburgė. Žiogas Zigmantas atsisako vykti kartu, o Vytautas teipasako: „Žiogai,

anokie jūs čia pagalbininkai...“ Žiomas labai išišeidžia, tad ir visi jį palankintys gyvūnai nuo to laiko nusprendžia daugiau nebebendrauti su žmonėmis. Marienburgo mūšį Vytautas pralaimes. Spektaklio pabaigoje akcentuojama, jog nėra gerai pasiduoti puikybei, reikia gyventi santarvėje su gamta, gyvūnais.

I Žalgirio mūši įtraukiami ir žiūrovai, tuomet publika susirkstoma į kelias grupes-armijas, vaizduojančias Vytauto sajungininkus: žemaičius, lenkus, Smolensko pulkus. Prieš spektaklį visiems žiūrovams išdalijamos vėliavės, jie yra kviečiami skanduoti savo pulko šūkį. Vaiškams tai itin patinka. Tačiau dar labiau į vaidinimą įtraukia scenografija (Giedrė Brzytė). Dar nepradėjus spektakliui, scenoje regimos dirbtuvės, kuriose pjausto, obliuoja medži A. Žiurausko Aloyzas Žiogas. Vaikai smalsiai stebi šį reginį ir susidomėjų laukia spektak-

lio. O šiam prasidėjus rodoma, kaip yra kuriama scenografija, kaip vienės daiktas gali virsti kitu, naudojamas vėjo, griaustinio mašinos, tokios populiaros senajame teatre. Taip pat scenos centre kartkartėmis šméksteli ir filmuoti vaizdai (Džiugas Katinas), tai iliustruojantys, tai papildantys vaizduojamą mūšį. Be scenografijos bei Vytauto ir Onos personažų, viena iš įsimintiniusių spektaklio dalių tampa vaizdo projekcijos – jos pagyvina, papildo veiksmą.

„Žiogas Zigmantas Žalgirio mūšyje“ – tai gyva, nenuobodi Žalgirio mūšio sceninė interpretacija. Ne istoriškai detali, tiksliai, išsamiai, „vadovėlinė“, o žaisminga, vaizdinga, pasakiška, todėl itin suprantama mažiesiems žiūrovams. Spektaklį rekomenduočiai absolūciai visiems tėveliams ir jų vaikams, nes juk tame kalbama apie mūsų šalies istoriją ir jos didžias asmenybes.

Anonsai

VII tarptautiniams Stasio Vainiūno konkursui artėjant

I pavasarėjančio Vilniaus koncertų sales kovo 31 – balandžio 6 d. vėl sugrįžta VII tarptautinis Stasio Vainiūno pianistų ir kamerinių ansamblių konkursas. Kas ketverius metus vykstantis vienas reikšmingiausių profesionaliosios muzikos konkursų Lietuvoje šiemet mini gražią suakti: pirmajam lietuviui – tarptautinio konkurso laureatui, pianistui, kompozitorui ir pedagogui Stasiui Vainiūnui 2014 m. balandžio 2-ają būtų sukakę 105 metai. Muzikas, praturtinęs lietuvių muzikos istoriją ir kaip puikus atlikėjas, ir kaip ta Stasys Vainiūnas su dukra

lentingas kompozitorius – ryški mūsų šalies muzikinė figūra.

Ypatingą datą pažymi kaip niekad gausus ir spalvingas konkurso dalyvių būrys – šiemet Lietuvos publikai turės galimybę išgirsti 45 jaunuų pianistų (iki 30 metų) ir 26 kamerinių ansamblių (iki 35 metų) iš 22 šalių pasiodymus. Dalyvius vertins dvi tarptautinės komisijos, sudarytos iš aukščiausio lygio menininkų, atvykstančių iš 8 pasaulio valstybių.

Konkursas, kurio ištakos siekia 1965-uosius, 1991-aisiais pavadintas S. Vainiūno vardu, 1993-aisiais taip pat tarptautiniu, o nuo 2006-ųjų praturtintas kamerinių ansamblių sekcija, kasmet pateikia aukšto meistriskumo jaunų atlikėjų koncer-

tų bei turtingą, įvairialypį repertuarą. Jis užima svarbią vietą populiarinant fortepijoninę ir kamerinę S. Vainiūno kūrybą visame pasaulyje. 2011 m. tarptautinis Stasio Vainiūno konkursas priimtas į tarptautinę „Alink-Argerich“ konkursų asociaciją.

Šiai metais pirmojo ir antrojo konkurso turų perklausos vyks Lietuvos muzikos ir teatro akademijos centrinių rūmų Didžiojoje salėje (Gedimino pr. 42) bei antrųjų (Kongresų) rūmų Kamerinėje salėje (Tiltų g. 16). Finalinis pianistų konkertas vyks balandžio 5-ąją Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžiojoje salėje (Aušros vartų g. 5) nuo 16 val., o kamerinių ansamblių finalinio koncerto bus galima klausyti tą pačią dieną LMTA centrinių rūmų Didžiojoje salėje nuo 11 val. ir nuo 14 val. Konkurso uždarymas, laureatų koncertas bei apdovanojimų ceremonija vyks balandžio 6 d. 17 val. Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžiojoje salėje.

VII tarptautinius Stasio Vainiūno pianistų ir kamerinių ansamblių konkursą organizuoja Tarptautinis kultūros programų centras, LR kultūros ministerija bei Lietuvos muzikos ir teatro akademija. Konkursu globėja – LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė.

RASA MURAUSKAITĖ

Klasikos ir džiazo darna

Improvizacijos laisvė greta klasikos – toks skirtingu muzikos pasaulių susitikimas klausytojų laukia projekte „Džiazuojanti klasika“ Vilniaus kongresų rūmuose kovo 15 d. Toks projektas rengiamas seserims Rūtai ir Saulei Rinkevičiūtėms sumanius vienoje scenoje suburti skirtingu muzikinių stiliių astovus. Ikvėptos paulinių garso muzikos grandų, klasikinio smuiko virtuozo Yehudi Menuhino ir džiazo smuiko legendos Stéphano Grappelli, seserys panoro šią muzikinę mintį igyvendinti ir Lietuvoje.

Anot S. Rinkevičiūtės, koncerto idėja gimbė iš siekio atrasti kažką naują, o kartu Lietuvos publikai pateikti tai, kas mūsų scenoje šiek tiek priimrūsta. „Publika pasiliugs klasikinio džiazo. Su akordeonininku Nerijumi Bakula jau esame drauge grojė Astoro Piazzollos projekte, todėl iškart ji pasivietėme. O Tadas Dešukas yra vienas ryškiausiu džiazo smuikininkų ir improvizatorių Lietuvos.“

Idomu, kai muzikai gali semti vieni iš kitų skirtingu garso valdymo ir muzikinės medžiagos interpretavimo paslapčių. Kartu su S. ir R. Rinkevičiūtėmis, N. Bakula ir T. Dešuka scenoje pasirodyti kontrabasininkas Vytis Nivinskas ir perkusininkas Vytis Vainilaitis.

LVSO INF.

Premjeros

„Lietuviška pasaka apie tris seseris“

Kovo 16 d. 12 ir 14 val. „Menų spaustuvės“ Kišeninėje salėje bus galima pamatyti teatro „Lino lėlės“ spektaklį „Lietuviška pasaka apie tris seseris“. Šis lėlių vaidinimas vaiškams ir visai šeimai yra jau trečias jauno teatro spektaklis, kurio aktorių, režisierius bei dailininkas Linas Zubė kūrybinio įkvėpimo seansių lietuvių liaudies pasakose.

Lėlininkas kviečia apmastyti proto ir kvailumo, nuoširdaus kulkumo ir pikto pavydo kategorijas, gyvenimo suteikiamą galimybę rinktis ir per kančią, per pasmerkimą gauti atlygi – daug vertingesnį nei materialieji turtai. Sykiu jis formuluoja ir kitą mintį: kiekvienas mūsų žumelė esame trečiasis brolis ar trečioji sesuo, tik savo kitoniškumą kaip įmanydami slepiame. Kodėl?..

„Aš vengiu didaktikos, bet esu labai didaktiškas. Ištisai moralizuoju“, – prisipažista lėlininkas L. Zubė. Sukūrės iš, regis, paprastos medžiagos (faneros) visą galeriją mielų personažų, lėlininkas tikisi, kad ši „pastelinė pasaulis“ kiekvienas žiūrovas savo vaizduotėje nuspalvins taip, kaip jam patinka, o pasakoja mūsų istorija vienaip ar kitaip bus suprasta.

TEATRO „LINO LĖLĖS“ INF.

M e n o p r o j e k t a s

Kadras po kadro

ATKELTA IŠ 1 PSL.

to pasaulio sugrįžtama norint jį suprasti (Deimantas Narkevičius, Sergejus Loznica, Péteris Forgácsas).

Aistės Kirvelytės darbuose tokia „efemerija“ ateina iš dienraščių fotografijos, skirtos būti pamirštai kitą rytą. Tačiau kartu su sovietmečio ar nuvořiškų kontekstu ji pasitarnauja permastant istoriją ir tapatumą, individualų ar kolektivinį. Ši fragmentiškos visumos, rišlumo iš gabaliukų fantazija matyti ne tik iš darbų, perkuriančiu vienadienę fotografiją, bet ir iš juos pirmoje salėje rėminančią ankstesnių aliejinių paveikslų, vaizduojančių kūno dalis. Kairėje salės dalyje eksponuojami 1999 m. darbai „Be garo“ ir „Dialogas“, kuriuose nutapytos didžiulės vaikų galvos, pasukusios ausi į žiūrovus.

Jos žymy kontaktu, juslinio ryšio poreiki: pamatyti ir išgirsti. Kitoje – dešinėje salės dalyje visą sieną ir kampaną užima kūrinys iš kelių dalių „Be galo“ (2000) – laisvai skriejančios gigantiškos pėdos, ausys, pirštai, o šalia prikabinta mažytė dar vieno darbo (1999 m. „Smūgio“) spausdintuvu daryta kopija primena, kad yra ir nematomų fragmentų – „kažkur Užupys, galima surasti“.

Šios visumos ir jo kadrų slėpynės – vienas iš galimų parodos žaidimų, žaidžiam su milžiniška „Šypsenele“ (2000), pakabinta tiesiai priešas „Moters gyvenimo istoriją“, su kuria ir liks iki šio teksto pabaigos. Dėmesingi žaidėjai ir žaidėjai dar sykį susitiks su šypsenėlėmis ir jų tariamais, bet sunkiai (ar visai ne) suprantamais žodžiais pačiame toliausiai parodos kampe, antroje salėje,

Aistė Kirvelytė, ekspozicijos fragmentas

J. LAPIENIO NUOTR.

kur mažyčiai atpažįstami: nuo labiausiai išblukusių pionieriškų iškilimų iki kažkieno geidžiamų interjerų iš „gyvenimo būdo“ skilties. Tarp šių kraštutinių taip „ipakuoto“ gyvenimo polių telpa sienlaikraščiai, spartuolės audėjos, SSRS šešiasdešimtmecio minėjimas, Baltijos kelias, laužai prie Seimo, spekuliantai prie „Vaivos“, kūdikiai konteineriuose. Tai, kas sudaro ir išsižadama, ir herojinę, ir kriminalinę, ir tuštystės istoriją. Sudaro vienodomis teisėmis, tik kuo arčiau nūdienos, tuo spalvingiau – nuo kone išblukusių pionierių per „modernųjų“ pramonės žygdarbių retušą iki spalvoto „stiliaus“ gyvenimo.

Taip archyvuojama sovietmečio, saistomo aplink moters gyvenimą, ir ją pratęsianti „naujoji“ kasdienybė paklūsta tai pačiai vizualumo tvarkai: kad ir kokie asmeniškai ar

nes rutiniškai atpažįstami: nuo labiausiai išblukusių pionieriškų iškilimų iki kažkieno geidžiamų interjerų iš „gyvenimo būdo“ skilties. Tarp šių kraštutinių taip „ipakuoto“ gyvenimo polių telpa sienlaikraščiai, spartuolės audėjos, SSRS šešiasdešimtmecio minėjimas, Baltijos kelias, laužai prie Seimo, spekuliantai prie „Vaivos“, kūdikiai konteineriuose. Tai, kas sudaro ir išsižadama, ir herojinę, ir kriminalinę, ir tuštystės istoriją. Sudaro vienodomis teisėmis, tik kuo arčiau nūdienos, tuo spalvingiau – nuo kone išblukusių pionierių per „modernųjų“ pramonės žygdarbių retušą iki spalvoto „stiliaus“ gyvenimo.

Taip archyvuojama sovietmečio, saistomo aplink moters gyvenimą, ir ją pratęsianti „naujoji“ kasdienybė paklūsta tai pačiai vizualumo tvarkai: kad ir kokie asmeniškai ar

kolektiviai svarbūs būtų epizodai, dokumentuoti laikraštinėje fotografijoje su ją aiškinančiu užrašu likučiais, vien ja tapdami jie susiveria ant jvykius suvienodinančio siulo. Beveik prieš dešimtmetį Sankt Peterburgo folkloristai darė tyrimą „Biografijos muziejus“. Rinkdami autobiografinius pasakojimus Pskovo srityje, savo nuostabai kelias autobiografijas jie gavo iškarpu iš laikraščių pavidalu – nebūtina apie jas atnešus žmogų. Institucionalizuoto diskurso dėlionė beveik ar visiškai atstojø individualų pasakojima. Nes pasakojimui reikia formos. Toki individualios ar bendros, bet padarytos sava, juntamos kaip savo formos stygijų gali atstoti oficiali, laikraščių „patikrinta“ fotografija.

„Moters gyvenimo istorija“ narplioja daug dalykų. Žymi tokio pasakojimo dėliojo įtampą, juk at-

rodo, kad „herojinė“ fotografiją ir jų pertapymą dalis priklauso visai kitam gyvenimui nei Šalčininkų rajono komjaunuolių dovanos, penkmetė planas ar vakarykštis garderobo atnaujinimas. Kūrėjus klausia apie vizualumo vaidmenį kuriant atmintį. Pats vizualumo režimas – stiprus kadaise buvusio fotografija atvaizdo išdidinimas ir pertapymas vienodu formatu, vienodai paliekant vienos užrašui – tuo pat metu atlieka išskiriant iš daugybės kitokių laiko pėdsakų *priartinimą* ir iš naujo surikiuoja į seką, kad ir komiksų. Ir reflektuoja naujojo archyvo-paskojimo laikinumą.

Visai kitokia proga Georges'as Didi-Hubermanas rašė, kad atminties triūsas, pasiremiantis fotografija, visuomet turi dirbtu su jos materialumu – masteliu, faktūra, materialiuoju kontekstu – ir monatažiskai dėlioti individualų tekstą. Atminties pastanga tiesiogiai susijusi su atvaizdo medžiagiskumu ir medijos specifika. „Moters gyvenimo istorija“ ir kiti parodos darbai atlieka keleriopą išmedijavimą ir remedijavimą: išsimtas kadras – tapyba ar piešinys – paveikslų serija-komiksai. Viens pakeitus atvaizdo mastelių keičiasi jo žanras. Ivairiai ideologiskai iškrauta efemerija virsta memorialu – fragmentišku ir sutvarstytu.

Iki ateis nauja archyvarė.

Paroda veikia iki kovo 22 d.

VDA parodų salės „Titanikas“

(Maironio g. 3, Vilnius)

Dirba antradieniais–šeštadieniais 12–18 val.

Architektūriškas erdvėlaikio menas

Romualdo Kučinsko fotografijos paroda „Ribos“ galerijoje „Artiflex“ Vilniuje

Tomas Grunskis

„Mūzos aplanko tuos, kuriuos myli ir kurie myli jas...“ Ta gal net visa užvaldanti meilė žmoguje paseiriškia stipriu poreikiu kurti... ir tai nėra vien noro ar pasirinkimo dalykas. Gal net labiau kūrybiškos prigimties ar dar ko nors didesnio ir nevaldomo. Kaip tik ši prigimtis ir neleidžia rinktis tarp Euterpės, Polihimnijos, Uranijos, Aoidės ar Meletės. Kūrėjui subrendus dažniausiai paaiškėja, kad visos dyvilių seserų yra to paties veido, balso ir gal net išvis jų ne dyvilių, o tai viena būtybė. Dažniausiai tada jam atsiveria tikriji gylis iš plotis, erdvė ir laikas, ribos ir salyčiai bei galimybė apsivalyti nuo jų kankinančios idėjos bet kuria iš dyvilių seserų kalba. Gal net ir kalba nėra tokia svarbi, nes juk dažniausiai kalbama apie tą patį, tik šiek tiek kitaip. Apie garsą, vaizdą, erdvę, laiką, esmą ir tapsmą. Apie patį kūrėją su jo mūza, kad ir kokia meilė juos sietų...

Architektūra neturi savo mūzus,

nes ji yra erdvės ir laiko menas. Šios dvi abstrakcijos yra visa esančios ir kartu labai nestabilios mentalinės ar net maginės struktūros. Jų visapusiškai teisingai apibréžti iš esmės neįmanoma, nes vos tik pabandžius jos pakinta ir joms sugalvota apibrėžtis iš karto tampa klaudinga. Todėl šias abstrakcijas tegulime atpažinti ir reflektuoti, lyg tai būtų oras, apie kurį galime kalbėti neatsakinčiai, kuriame visi esame, tačiau kurių yra neišvengiamia būtinybė. Erdvė ir laikas yra tokia pati būtinybė architektūrai ir ją įsimylėjusiam kūrėjui. Keista, tačiau labai dažnai ši meilė ją mylinčiam leidžia pamatyti architektūrą šiek tiek kitaip. Be žavesio apvalkalo – esmingai, taip, lyg matytum jos tikrąjį prigimtį. Dažniausiai (ne visada) ši pažinimo riba yra pasiekiamā architektūrą. Tiesa, ne visiems, nes norint kalbėti apie orą reikia būti pajutus jo trūkumą. Pabuvus ties riba ar net peržengus ją ir grįžus atgal. Tai labai pakeičia architekto kalbėjimą lyg vis dar apie tą patį, tik jau iš esmės ki-

taip. Toks pasikeitęs, mylantis, neramus ir kalbantis mums atsiveria Romualdas Kučinskas. Jis kalba apie architektūrą ir tai, kaip ji matosi, prisiartinus prie tos pažinimo ribos, už kurios net pats kalbėjimas būna beprasmis. Architektūra jam yra erdvė ir laikas, o kalbėjimo forma – fotografija. Rizikinges pasirinkimas architektui mintyti apie savajį meilės objektą. Nes ir ši forma turi savo ribas, kanonus ir kompozicijos dėsnius, kuriuos Kučinskas lauko nedvejodamas, naikina ir vėl sururia. Gali būti, kad kalbant apie laiko ir erdvės absolitus kitaip neįmanoma. Jis bando atpažinti juos architektūroje, per architektūrą ir aplink architektūrą, sujungdamas erdvėlaikį iš vieną lydinį. Jo fotografijos reiškia tą patį, tik šiek tiek kitaip. Tai erdvė be horizonto ribos, kurioje esame mes ir yra veikėjas, kuria, matydami architektūros ir dangaus ribas, vos vos judame, suvokdami begalinio laiko visetą; erdvė su menama horizonto riba, kurioje matome architektūros kismą

T. GRUNSKIO NUOTR.

tingų pasauly. Šioje erdvėje ir mes, ir veikėjės panardinami į erdvėlaikio dviprasmiškumo būseną, kuri dar kartą parodo mus supančios tikrovės reliatyvumą; erdvė „čia ir dabar“, kur jau tiktais mums kaip kūrėjio veikėjams yra parodomas šio fenomeno artumas ir prigimtis, fotografiją su sava vidine erdvėlaikio terpe paverčiant erdvį daiktui, kuriame laikas lyg atskiriamas ir rodomas jų supričiniant su mūsiške kasdienė tikrove. Čia vėl tegali atpažinti ir pajusti ribą tarp čia pat, šalimaus esančio, bet iš esmės kitokio būvio ir dabarties. Erdvė „vėliau“, kurioje jos kūrėjas, veikėjas ir ten buvę mes esame prisiminimo išpaudas. Jo reikšmė paprastai atsiveria po kurio laiko ir parodo, ar kūrėjo kalbėjimas buvo tikras, o meilė neapsimestinė. Tai dar viena – laiko riba, už kurios paaškėja tikroji erdvėlaikio meno kokybę, kur lyg kalbėta apie tą patį, tačiau iš esmės kitaip.

Paroda veikia iki kovo 15 d.

Éjimas, laukimas ir mirkotelėjimas

Sebastiano Diazo Moraleso paroda „Ficcionario“ Šiuolaikinio meno centre

Karolis Sabeckis

Jaudinausi eidamas į parodą, kurioje bus videodarbu. Ne tik dėl to, kad per mažai žinau apie videomenus ir Moralesą, – bijojau, kad nerasiu ką pasakyti, kad videomedija eilinių kartų mes pirstinę, o aš ir vėl pralaimėsiu dvikovą.

Tačiau nerimo tuštuma greitai užsipildė. Iš pradžių tamša, paskui pasijutau atsidūrės tarsi didelėje atviroje erdvėje – sakykime, kokioje nors Rotušės aikštėje. Būtų galima ir dramatiškiau, kur nors Venecijoje, bet pakaks ir Rotušės. Su savimi turėjau iš apačios atsineštą parodos „planą“, kuris, mano galva, vertas atskiro dėmesio, nes primena kažkokį keistą architektūros projektą.

„Nuvokimas“ („Insight“, 2012) iškart pagavo dėmesį, nes peržengus didžiosios salės slenkstį ekrane nusivylęs sumirkėjo autorius. Šiek tiek absurdiaška sakyti, kad ta projekcija gigantiška, nes visos keturių nemenkos, bei ši pasirodė masyvi ne tik formatu, bet ir turiniu. Pasirodo, atėjau pačiu laiku. Moralesas kaip tik tada ir mirktelėjo, dar keli ilgi ir lėti kadrų, ir 11.30 min. filmas prasidėjo iš naujo. Tai milžiniška, itin lėtai judanti, bet vis dėlto judanti kūrybinės grupės ir kameros fotografija – kaip miela. Laiko panka susipažinti su veidais, detalemis, man patiko, kad stambiu planu parodė eksponometrą, prietaisą, kuris tokis būtinės bet kokiam veido gamybos procese. Kadangi viskas vyksta labai lėtai, bandžiau „skaityti“ rodomas veidus. Nieko ypatingo neperskaičiau – tūkstančius kartų matyti susikaupę, laukiantys, šiek tiek neužtikrinti veidai. Veiksma (taip, jis labai lėtas...) prasideda su Moraleso mirksėjimu ir tuojo pakeliamu ranka. Scena labai priminė primitivų dirigavimą – tik vietoje muzikos ar kažkokio garso lėtai judanti fotografija émė visaip lankstyti lyg kokia skarda, supratau, kad esame kreivų veidrodžių karalystėje, ir kūrybinė grupė būtent į tokį ir spokso. Šią suvokimo akimirka kaip žiūrovas juo buvau į filmą įtrauktas giliai, ir kulminacija buvo tokia, kokios ir buvo galima tikėtis. Pokšt, ir kūrybinė grupė dūžta į šipulus. Vėliau, kitoje plano pusėje skaitydamas anotaciją, radau autoriaus mintį apie veidrodžio ir kameros galimybes transformuoti daiktus, vadinas, ir tikrovę. Bet, tiesą sakant, man įdomiau buvo kaninkinis žiūrint tą lėtą dūžį, kai priukiusių suvokiu, kas jyko, ir žinau, kad tai – sekundžių reikalas, bet esu priverstas matyti šukes, lėtai besivartančias ore, mėtančias į mane kūrybinės grupės veidų fragmentus. Iškart prisiminiau Oskaro Koršunovo „Žuvėdrą“, kur antrame veiksme žiūrovui tiesiog tenka iškirsti į skutelius draskomo, o paskui šluojamo laikraščio sceną. Tai neišvenigama, nes net ir nusisukęs nuo projekcijos vis tiek apie ją galvočiau, norčiau pabaigti žiūrėjimą. Taip ir

Sebastian Diaz Morales, ekspozicijos fragmentas

lieki stovėti susidūrės su ta tikrove.

Baisiausia seka toliau – kai vaizdas apsisuka montaže ir pamatai juodą skylę, į kurią dabar žiūri kūrybinė grupė ir Moralesas. Kaip jau minėjau, man įėjus autorius atrodė nusiminięs. Tai buvo filmo pabaiga, dabar ją žiūriu iš naujo, ir matau vienos grupės žmonių nusivylimą, o gal čia kito žodžio reikėtų... Kadangi tai ne šiaip sau veidrodžio daužymo akta, o kūrinio gimimas, ta grupė žmonių jo laukia kažkaip viltingai, ir suvokimas, kad viskas, amen, baigta, sudaužėm, ačiū, viso gero, juos nuvilia. Šią jausmą turėtų pui-kiausiai suprasti fotografai, kurie kadro kartais laukia ne kelias minutes ar valandas, o metus ar net dar daugiau, ir ta sekundės dalių trukmės kulminacija visuomet keis-tai nuvilia. Įsiminė finalinis žvilgsnis į mane – mačiau, kad žvilgsnio

ėjau tolyn, bet greitai susivokiau – antrasis buvo kitoje sienos pusėje. Teoriškai tai du savarankiški kūrinių, bet kad jau pateikiami drauge, kaip vienas darbas, pasistengiu ir kalbėti apie abu vienu metu. Pirmasis – horizontalus. Ten Federicas Zukerfeldas kerta Buenos Aires horizontaliai, varstydamas įvairiausias duris ir patekdamas vis į kitą erdvę. Beje, ar man vienam pasirodė, kad visur keliaujant tenka pereiti daugybę tualetų? Žinoma, gyvenime mes – vieniši ir privatūs, ir norisi tuos tualetus suprasti būtent taip. Filme nuolat tenka atsidurti tokioje lašančioje, intymioje, ne visai viešoje erdvėje, vien tam, kad patektum, pavyzdžiui, į erdvę holą istorijos muziejuje. Romantiška. Antrojo pasivaikščiojimo vertikalė tam ir pritaikyta – laipojimui, kilimui aukštyn. Čia aplinka šiuolaikiška, moderni, tad ir žmogaus matosi daug mažiau. Aplinka ir šviesa vertikaliose kompozicijose personažą suėda kaip kokia gobši pabaisa. Federicas pagaliau ima stabčioti – vieną kartą užsirisa batą, kitą sykį lyg ir sustoja atsigerti vandens į čiaupi.

„Krentantis“ („Suspention“, 2014) dydžiu tikriausiai pralenkė net „Nuvokimą“, bet įdomiausiai dalis – pastolai priešais ekrān. Tame mistiškame peizaže galima prisesti, ypač supratus, kad dabar keturiolika minučių ir trisdešimt sekundžių žiūrėsi į ore pakibusi žmogu. Mano pagalbininkas – planas su tekstuais kitoje pusėje – skambiai minėjo Walterį Benjaminą ir nesudrumščiamą žmogaus pasyvumą ateities akivaizdoje.

Veikėjo krytis prasideda po išpuingo garsinio signalo, kūnas sugnaužtais kumščiais pasirengęs kritimui. Tačiau kinta tik krentančiojo drabužių klostės ir fono spalva. Imu abejoti nesudrumščiamu pasyvumu, nes susidūrės su neaiškiuos kilmės dulkėmis žmogus jose skėsta, muisosi, vadinas, vis dėlto ši tą daro, kol kuriam laikui visai pranyksta auksone ir užsimiršęs imu galvoti apie biblinę ištarmę „iš dulkės į dulkę...“, o kai žmogus vėl išnyra iš tų keistų dalelių lietaus, ima priminti didžiulį embrioną su batais ir plaukų kuokštu ant galvos. Gal iš čia ir pasyvumas... Neišvengiamumas. Turėtum nepamiršti, kad visų pirmą krenti, o tik paskui darai ką nors ki-

ta, ir toje nevylyje visada imi pri-minti embrioną su batais ir plaukais, kuris tiesiog skrieja erdvėje, ir visa, ką jis gali daryti, yra džiaugtis besi-keičiančiu fonu.

Nulipės nuo pastolių patraukiau prie skylės sienoje. Plane buvo pa-rašyta, kad darbas vadinas „Orakulas“ (2008). Visai smagu buvo pas orakulą citi, patirti tą kelionę, įlipti į juodą skylę raudonu apvadu. Bet tada ir vėl buvau pasodintas kaip „Pink Floyd“ „Sienos“ veikėjas, ir spoksojau į ne vieną, o du ekranus, vienu metu rodančius iš esmės tą patį vaizdą, tik vos skirtingu rakuru. Bandžiau sugalvoti, ar mane

Sebastian Diaz Morales, ekspozicijos fragmentas

M. IVANOVOS NUOTRAUKOS

jsivaizdavimui, turėtų judėti. Aki-mirką atrodo, kad tuo metu ji veda smalsumas, ir abejingumas su užtikrintumu kelioms sekundėms pran-yksta. Antrojo pasivaikščiojimo vertikalė tam ir pritaikyta – laipojimui, kilimui aukštyn. Čia aplinka šiuolaikiška, moderni, tad ir žmogaus matosi daug mažiau. Aplinka ir šviesa vertikaliose kompozicijose personažą suėda kaip kokia gobši pabaisa. Federicas pagaliau ima stabčioti – vieną kartą užsirisa batą, kitą sykį lyg ir sustoja atsigerti vandens į čiaupi.

Užtat tikra.

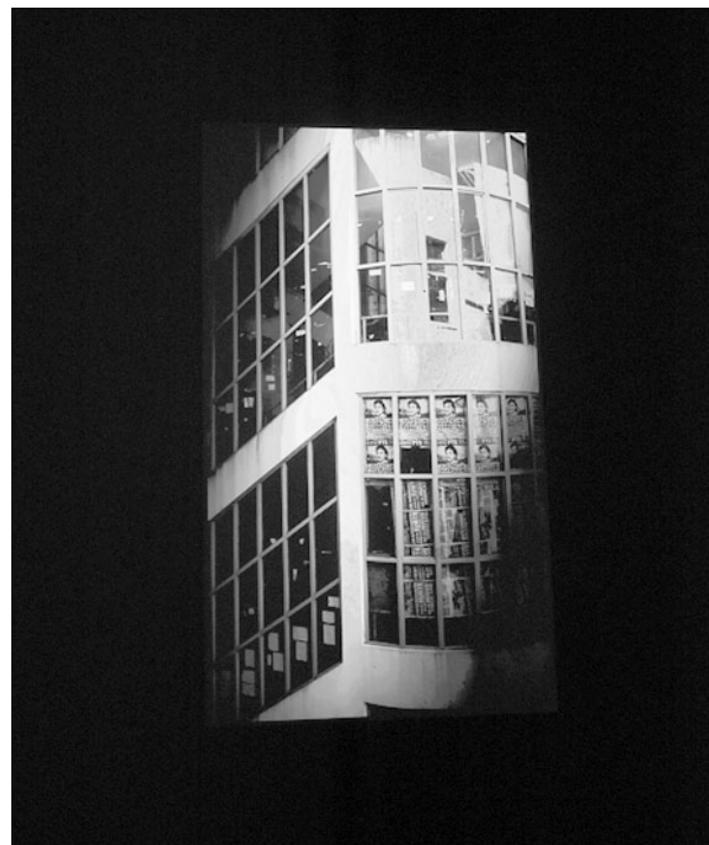
Buvo pažadėti „menininko spe-cialiai parodai sukurti architektūri-nai labirintai“, ir pagaliau kvieti-mas netuščiažodžiauja, sako tiesą, nes erdvė, kurią lyginau su aikštė, užsipildė Sebastiano Diazo Moraleso architektūra, o žiūrint abi keliones po Buenos Aires tai jaučiasi labiausiai. Stovint priešais pirmąj – dešinėje už nugaros girdžiu dūžtantį „Nuvokimo“ veidrodį, o kairėje švilia „Krentantis“. Be audioefek-to, žinoma, veikia ir kūrinį masteli-ai. Apėjės sieną ir žiūrėdamas ant rajai pasivaikščiojimą, veidrodį jau ne tik girdėjau, bet ir puse akies mačiau, ir „Krentantis“ iš čia atrodė daug labiau krentantis nei sėdint ant pasto-lijų ir laukiant stebuklo. „Orakulas“ – kaip tikras orakulas, ir izoliotas, ir su savo asmeniniu garsu takeliu, bet ta skylė sienoje... Vis norisi atsigrežti ir pažiūrėti, kas dar pro ją išljs. Videoformatas ši kartą jei ir išga-sdi, tai visai kitaip, nei tikėjausi.

Paroda veikia iki kovo 16 d.

Šiuolaikinio meno centras

(Vokiečių g. 2, Vilnius)

Dirba antradieniais-sekmadieniais 12-20 val.

Sebastian Diaz Morales, „Pasajes II“. 2013 m.

savininkas ketino rūkyti, bet sekun-dės dalį pasirodė kažin koks įtarumas. Tartum jis suabejojo ta ką tik dužusia tikrove ir, žiūrėdamas į juo-dro rėmo skylę, kur ką tik buvo veid-rodis, išvydo... mane.

Tiesa, labiausiai ištigro epizodas, kur pagrindinis veikėjas praslenka kažkokia anatomijos muziejaus sa-le, kur parodomos nervų sistemos

mintis, kad, be didesnių interpreta-cijų, mes visi kasdien šituo kryžiu-mi gyvename, visai kaip Federicas. Pirmyn atgal, aukštyn žemyn, visai nesvarbu, ar tai vyksta šiandien, prieš 20 metų ar po 20-ies.

Tiesa, labiausiai ištigro epizodas, kur pagrindinis veikėjas praslenka kažkokia anatomijos muziejaus sa-le, kur parodomos nervų sistemos

Nepaklusniųjų kinas

„Kino pavasario“ filmai, kuriuos būtina pažiūrėti „7 meno dienų“ skaitytojams

Kasmet vis daugėja ne tik „Kino pavasario“ filmų, bet ir dienų. Iš didžiulės šiometinio festivalio programos išrinkome filmus, galinčius sudominti tuos žiūrovus, kurie pasiilgo tikro kino, nesivaiko kino madų ar paviršutiniškų apžvalgininkų nuomonės ir nori kartu su filmu kūrėjais vaikščioti ne raudonais kiliuose, o naujais, kartais net nepramintais takais. Žinoma, tie keliai ne visada atves tiesiai prie ševedro, bet klajoti tikrai bus įdomu.

„Agnieszko H. sugrįžimas“ („Powrót Agnieszki H.“, Lenkija, rež. Krzysztof Kieślowski, 1985) ir visa „Solidarumo“ judėjimui skirta lenkų filmų retrospektiva.

Apie ką. Apie kino režisierę Agnieszkę Holland – filmu „Vieniša moteris“, „Tamosje“, „Degantis krūmas“ kūrėją. Filmas sugrįžta į jos studentiškus laikus Prahoje, pasaikoja apie Holland draugus, su kuriais režisierė bendravo ir atsidūrusi emigracijoje, ir vėliau, jau po Aksominės revoliucijos. Apie tai, kaip 1966–1971 m. išgyvenimai nulėmė Holland likimą ir kūrybą.

Kas. Jacekas Petryckis – vienas geriausių lenkų vaidybinio ir dokumentinio kino operatorių, dirbęs su Krzysztofem Kieślowskim, Marceliu Łozińskim, filmavęs ne vieną Holland filmą. Jis režisuoja filmus, kurių kelis šiemet parodys „Kino pavasaris“.

Kam. Mégstantiems sentimentalias keliones. Agnieszka Holland gerbėjams.

Aleksejaus Germano filmų retrospektiva (Rusija, 1971–2014)

Apie ką. Jei kine kas nors gali pripligtai Marceliui Proustui, tai tik Aleksejus Germanas. Visi jo filmai (iš viso šeši, pirmajį „Septintą palydovą“ jis kūrė kartu su Grigorijumi Aronovu) – lyg bandymas sugražinti prarastą laiką: atkurti garsus, žodžius, buitį ar epochos kvapus, trumppai tariant, žodžiais neivardijamą atmosferą, atsirandantią iš žmonių minčių, kančių, troškimų. Visa tai Germanas sugebėdavo paversti savo filmų vaizdais. Gal todėl jo filmai yra kaip veidrodis, kuriame matai save, nors tada ir negyvenai, 4-ajame ar dar kuriame kitame dešimtmetyje.

Kas. Pernai mîrës režisierius taupo legenda dar bûdamas gyvas. Pasakojimai apie jo sunkų bûdą, mak-simalizmą (paskutinij filmą „Sunku bûti dievų“ Germanas kûrë vienuoliu metu), neįtikêtiną reiklumą ne tik bendradarbiams, bet ir sau, atrodo atėjë iš kito, nerealus laiko. Žinomo rašytojo Jurijaus Germano sûnus neatsejamasis nuo Peterburgo atmosferos ir amžinų rusų intelligentinës ginčių apie gyvenimo ir istorijos prasmę.

Kodël. Germano filmai ypatingi daugybe kino estetikos aspektų, ta-

čiau bene unikalusiai jų savybë – dokumentiškai atkurti praëjusio laiko realybë, prisodrinta gynos pozicijos. Germano filmuose dera nesuderinami dalykai: aukštotoji ir žemotoji kultûra, kasdieniškos smulkmenos ir epochos ženklai, vulgarumas ir tragizmas, idealizmas ir fantasma-goriškas groteskas.

Kam. Mégstantiems unikalų, sudėtingą, avangardinį kiną. Kaip ir Andrejus Tarkovskis, tikintiems, kad kinas yra laiko menas. Vertinantiams juvelyriską darbą su aktoriais ir tokias pat juvelyriskas mizan-scenas.

„Be pabaigos“ („Bez końca“, rež. Krzysztof Kieślowski, Lenkija, 1985) ir visa „Solidarumo“ judėjimui skirta lenkų filmų retrospektiva.

Apie ką. Apie karinę padėtį Lenkijoje. Veiksmas nukelia į 1982-uosius. Filmo herojé Uršula jaučia savo nesenai mirusio vyro Antonio buvimą. Ji negali atsigauti po vyro mirties. Antonio dvasia metafiziškai veikia tikrovę. Bet karinės padėties tikrovė taip pat parodyta filmme – vienas kadaise Antonio gintų „Solidarumo“ veikėjų teismo procese turės pasirinkti, ar atsisakyti idealų ir gauti lengvesnę bausmę, ar nepasiduoti seno advokato įkalbinėjimams.

Kas. Šiuo filmu prasidėjo Kieślowskio bendradarbiavimas su scenaristu Krzysztofem Piesiewicziumi ir kom-

„Glorija“

pozitoriumi Zbigniewu Preisneriu. Filmas išreiškë režisieriaus nusivylimą politika ir buvo priešiškai su-tiktas abiejų pusiu – ir valdžios, ir opozicijos.

Kam. Pasiilgusiems Krzysztofo Kieślowskio filmų ir tiems, kurie jų dar nematë. Ieškantiems filmų apie pasirinkimo prasmę ir atsitiktinumą. Besigrožintiems Gražyna Szapolska. Tikintiems romantišką meile. Mégstantiems niūrius filmus.

„Benamiai šunys“ („Jiaoyou“, „Stray Dogs“, rež. Tsai Ming-liang, Taivanas, Prancūzija, 2013), „Keliu-nė į Vakarus“ („Xì you“, „Journey to the West“, rež. Tsai Ming Liang, Taivanas, Prancūzija, 2014)

Apie ką. Šiemet „Kino pavasaris“ rodo du režisierius Tsai Ming-liango filmus. Vaidybinis „Benamiai šunys“ pasakoja apie benamijų šeimą –

„Glorija“

tėvą ir du jo vaikus, atsidūrusius gyvenimo paraštēse ir bandančius ten išgyventi. Tačiau filmas jau lyg ir nebetri fabulos, jis – gryna gyvenimo kontempliacija. Dokumentinis „Kelionė į Vakarus“ – iš kele-

rius metus režisieriaus kuriamo ciklo apie vaikštančius žmones. Šiaime, pačiam e naujausiam, Marseilio gatvėmis vaikščios vienulolis budistas ir aktorius Denis Lavant’as.

Kas. Tsai Ming-liangas (g. 1957) – vienas iš originaliausių ir kontroversiškiausių šių dienų „lėtojo“ kino autorių, pelnës visų prestižinių festivalių apdovanojimus. Jo filmuose susilieja didžioji Europos autorinio kino tradicija ir savitas minimalistiškas režisieriaus pasakojimo stilis. Pagrindinės Tsai Ming-liango filmų temos – vienatvė, nesugebėjimas bendrauti, meilės ir kuno ilgesys – atskleidžiamos pasitelkus realistiškas detales. Jis nuolat sugrįžta prie tų pačių motyvų, siužetų, juos transformuoja, daugina, tad filmai skelbia vientiso hipnotizuojančio

dienų rusų kine. Jis sukūrė nedaug filmų. Tačiau jo „Gyvas“ – iš tų kūrinių, kurie vos tik pasirodė tapo kultiniai. Veleldinskis buvo serialo „Brigada“ scenaristas, sukūrė serialą „Istatymas“.

Kodël. Inteligentą Viktorą visi laiko nevykeliu, taip pat ir mokiniai. Nors jie sugeba suprasti, kad motytojas – geras žmogus. Tačiau Konstantinos Chabenskio vaidina ne nevykėli, o asmenybę, kuri negali išsitekti pastebimai nuskurdusiouse naujuose laike ir erdvėje. Jo naivus ir kartu saviironiškas siekisapti šiuolaikiniu šventuoju ir besaikis alkoholio vartojimas tik paryškina groteskiškos ir absurdliškos tikrovęs, kuriai visai nereikia žmonių, bandančių išsaugoti sielą, tragizmą. Tačiau kad ir kas atsitiktų, Viktoras žino, kad svarbiausia gyvenime yra laisvė. Jis – idealus belaikių laikų didvyris. Būtų gerai, jei ir vienas iš mūsų.

Kam. Mégstantiems gyvą kiną. Senos komedijos apie nevykėli intelligentą – Georgijaus Danelijos „Rudens maratonas“ gerbėjams. Sekantiems Konstantino Chabenskio kūrybą. Tiems, kuriems kine nusibodo sėkmės istorijos. Mégstantiems filmus apie „neteisingus“ herojus. Norintiems išmokti būti laisviems. Motytojams.

„Glorija“ („Gloria“, rež. Sebastian Lelio, Čilė, 2013)

Apie ką. Apie penkiadesimt aštuonerių energingą moterį Gloriją, kuri nerori ramiai senti. Ji vaikšto į šokių tokiem pat pagyvenusiems ir vienišiems. Kartą Glorija sutinka Rodolfą. Jie abu išsiškyre, bet viliasi dar patirti paskutinę didelę meilę.

Kas. Visas filmas laikosi ant trapių nuostabios aktorių Paulinos Gárcios pečių: ji sugeba suvaidinti subtiliausius herojés jausmų ir minčių niuansus, perteikti jos baimę senti ir puikų savo herojés humoro jausmą.

Kodël. Tokių herojų šių dienų kine pasitaiko vis rečiau, o šis moters portretas – tikrai nepamirštamas.

Kam. Visiems.

„Groja Liuvinas Deivis“ („Insi-de Llewy Davis“, rež. Ethan ir Joel Coen, JAV, 2013)

Apie ką. Apie talentingu muzikantą, kuriam nelemta prasimuti, tapti garsiam ir populiariam. Apie 7-ojo dešimtmecio pradžią Niujorke, kai dar karaliauja folk muzika, bet jau neišengiamai artėja roko era. Liuvinas gali rinktis: atsisakyti menininko karjeros arba atsisakyti savo stiliaus ir groti tai, kas visiems

patinka. Bet jis nenori išduoti savęs, nors gyvenimas griūva. Liuvinas supranta, kad jo laikas baigësi. Jis nebebus jokios istorijos herojus. Personai, kurio tik profil Coenai rodo filmo pabaigoje, – Bobas Dylanas. Bet laikas jau priklauso jam. Apie pilką 1961-ųjų žiemą Niujorke. Apie Grinič Vilidžo bohemą. Apie katiną Ulisą, kuris pabėga, o paskui netikėtai atsiranda, keliauja kartu su Liuviniu į Čikagą. Apie buvimo marginalu prasmę.

Kodël. Broliai Coenai ne tik su-kūrė išmingią ir liūdną kelio filmą, bet ir norėjo sugrauti muzikinių filmų klîšes, kai muzikantas anksčiau ar vėliau nugali visas klîtis ir tampa žvaigždė. Coenus visada labiau domino nesėkmės istorijos. Suavidinės Liuviną Oscaras Isaacas nusipelno keliu „Oskarui“, kaip ir filmas, kuris „Oskarui“ tiesiog per geras.

Kam. Brolių Coenų gerbėjams. Mégstantiems labai gerą kiną. Tiems, kuriems patinka juodos ir tragiskos komedijos. Nebijantiems liūdesio. Mâstantiems apie gyvenimo kelionę. Carey Mulligan ir Justino Timberlake'o gerbėjams.

„Ida“ (rež. Paweł Pawlikowski, Lenkija, Danija, 2013)

Apie ką. Apie Aną, kuri užaugo vienuolyne prieiglaudoje ir nori duoti ižadus. Vienuolyne vyresnijii įkalfa merginą susitikti su vienintelė gyva giminaite – teta Vanda. Iš jos Ana sužino, kad yra žydė Ida. Kartu jos važiuoja į kaimą, kur Idos tévai gyveno dar prieš karą. Stalino laikais galinga prokurore buvusi Vanda įtaria, kad kaimynas, kuriu sūnusabar gyvena Idos tévų namuose, nuzudė jos gimines. Kelionė tesis, kol moterys susigražins artimujų kaulus. Apie kaltės jausmą. Apie savo (religinės, tautinės) tapatybės paieškas. Apie gyvenimo kelio pasirinkimą.

Kas. Už Vandoms vaidmenį Agata Kulesza pelnė ne vieną svarbų apdovanojimą, tarp jų ir Lenkų kino akademijos apdovanojimą už geriausią moters vaidmenį.

Kam. Mégstantiems nespalvotą kiną, tobulai nufilmuotus vaizdus, jaučiantiems nostalgiją 6-ojo dešimtmecio pabaigos ir 7-ojo dešimtmecio pradžios kino ir fotografijos stiliumi, vertinantiams aukščiausios klasės vai-dybą. Suprantantiems, kad panašių istorijų bûta ir Lietuvoje ir kad mûsų kinematografininkų jos nedomina.

„Firminis sumuštinis“ („Club Sandwich“, rež. Fernando Eimbecke, Meksika, 2013)

Apie ką. Apie paaugli Hektorą, kuris atostogauja kartu su mama. Paloma dar visai jauna ir labiau pa-naši į vyresnę berniuko seserį nei į mamą. Jie leidžia laiką viešbučio baseine, klausydami savo „iPodu“ ir aptarinėdami muziką. Apie gimsiantį Hektoro seksualumą. Jis niekad nebuvó sutikę savo tévo, ma-

Beldžiu į medį

Krėsle prie televizoriaus

Užmetęs akį į ką tik praėjusių švenčių vaizdus per televizorių supratau, kad jos pradeda priminti vestuvės. Piršliai melagai ir vėl svarbūs (tik kas juos nubaus?), tau-ta vis dar jaučiasi lyg nekalta mergina, kurią būtinai reikia suvilioti, nes kitaip neišsirinks jaunikio, fone visalaik skamba tai, ką lietuviai kažkodėl laiko pramogine muzika. Visa tai vyksta Katedros aikštėje ir jos apylinkėse. Jei Dievas turėjo laiko akius krašteliu pažiūrėti, kas ten vyksta, bijau, kad nesuprato mūsus.

Todėl neabejoju, kad Galto Niedhofforio „Romantikai“ (BTV, 19 d. 21.30) sulaiks žiūrovų démesio: filmo herojai – septyni artimi draugai – susirengė į vieno jų vestuvės. Problemų kyla, nes nuotaka ir pamergė jau senokai bando viena iš kitos paveržti jaunikį.

Medaus mėnesį pamatysime jau kitame filme – Davido Twohy „Idaliaame pabégime“ (TVI, 18 d. 21 val.) Bet gražios ir daug gyvenime pasiekusios poros kelionė į Havajus attempo pranešimai apie tai, kad saloje, į kurį jie vyksta, slautėja serijinai žudikai.

Bet nereikia Havajų, kad sutiktum vieną tokį. Valerijaus Rožnovos filme „Naktinis pardavėjas“ (TVI, 17 d. 21 val.) serijinis žudikas visada išsi-

rengia ieškoti aukų po lietaus. Žudikas užsukus ir į visą parą veikiančią parduotuvę, kur dirba pagrindinis filmo herojus. Šioje komedioje vadina Ingeborga Dapkūnaitė – perukas, kurį dėvi jos herojė, tikrai gali įvyrti siabuo.

Tikrą siaubą patirs filmo „Pasitiekimas“ (TVI, šiandien, 14 d. 22.45) herojai – Kameronų šeima. Gyvenime jiems pasisekė, tévas daro karjerą, namai pilni patogų daiktų, todėl kai keturiolikmetė duktė Ené interneite susipažsta su jaunuoliu Čarliu, jie nesureikšmina šio įvykio. Bet šešiolikmetis Čarlis iš tikrųjų yra keturiasdešimtmmetis serijinis žudikas. Šeimos laukia dideli išbandymai, o kerštyti už dukterį pasiryžęs tévas (puikus aktorius Clive'as Owenas) netikėtai supras, kad pats yra ne ką geresnis už maniaką.

LRT primins dar vieną gerą aktorių – amerikietį Robertą Duvallą. 2002-aisiais jis sukūrė filmą „Tango su žudiku“ (LRT, 15 d. 23 val.) ir pats suvaidino jame pagrindinį vaidmenį – samdomą žudiką profesionalą. Džonas gauna svarbų užsakymą – užmušti korumpuotą argentiniečių generolą. Tam jis turė tris dienas. Tačiau netikėtai nužudymas atidedamas ir Džonas nusprenžia apsižvalgyti po Buenos Aires, ima leisti

laiką su šokėja Manuela, kuri tam-pa ne tik Džono šokiu mokytoja. Bet idilė juk negali tėstis amžinai.

Sidney Lumeto 2007-ųjų filmą „Velniškas žaidimas“ (TVI, 15 d. 23.10) televizijos jau rodė ne kartą. Tai pasakojimas apie du brolius, sumaniusius idealų nusikaltimą ir nusprenžius gauti didel pinigų sumą be jokio krauso pralicjimo. Tačiau planas žlunga, kai vienas jo dalyvis pakiečia žaidimo taisykles, o nusikaltėliai nebegali kontroliuoti situacijos. Pagrindinius filmo herojus brolius suvaidino Ethanas Hawke'as ir šiai žiemai iš gyvenimo pasitraukęs Philipas Seymouras Hoffmannas. Dabar, kai aišku, kad naujų aktorių vaidmenų nebesulauskime, kiekvienas tampa svarbus, o šiam filme jis tikrai suvaidino vieną geriausiu.

Beje, originalus filmo pavadinimas „Before the Devil Knows You're Dead“ yra seno arių tosto dalis: „Lin-kui tau visada turėti valgio ir drabužių, ir minkštą pagalvę, ir tegu tau lemta būti 40 metų danguje prieš tai, kol velnius sužinos apie tavo mirtį.“

Esu didžiulis inspektorius Morso gerbėjas. Todėl kai TV8 šeštadienio ir sekundienio popietė rodo ši tikrai kultinį serialą, gyvenimas mano namuose sustoja. 1987–2000 m.

„Velniškas žaidimas“

sukurtos 32 serijos man iki šiol yra tobulo televizijos detektyvo pavyzdys. Žinoma, man patinka ir inspektorius Morsas, kuris kartais primena tragiskus britų raštojų personažus – vienišas intelektualas, operos ir visko gerbėjai, liūdnas tiesos sklyps, suvokiantis savo pastangų beprasmiskumą. Be abeo, serialo sekėmė (jį pažiūrėjo per milijardą žiūrovų viame pasaulyje) labiausiai priklausė nuo Oksfordo policininkų vaidinusių aktorių Johno Thaw. Kai aktorius mirė, per jo laidotuves buvo perskaityti jaudinantis didelės inspektorius Morso gerbėjos – katalienės Elžbietos II žodžiai.

2011-aisiais gimusių idėjų prikel-

ti Morsą vieni priėmė entuziastin-gai, kiti – nepasitikėdami. Tačiau 2012 m. sausį pasirodžiusi gana rizikingu pilotinė serija apie jaunąjį Morsą, tik pradedant savo detektyvo karjerą, paskatino serialo kūrėjus dirbtį toliau, ir pernai pavasarį anglų žiūrovai pamatė pirmas naujojo serialo serijas. Rytą (15 d. 21.30) serialą „Detektyvas Morsas“ pradeda rodyti „Lietuvos ryto“ televizija. Prisimindamas karčią šios televizijos britų serialų rodymo patirtį, kai buvo sukeičiamos chrono-logiškai susietos dalys, ir kitokius nesklandumus, beldžiu į medį.

Jūsų –

JONAS ŪBIS

nas prievertos, paaiškėja ne iškart. Viena mélynė, kita, bet ramybės scenas neišvengiamai keičia vis žiauresnė prievara.

Kodėl. Policininkas linkęs į pendantišką tvarką ir švaros maniją, režisierius ją primeta žiūrovams, padalydamas visą filmą į tiesiog buhalteriškai tiksliai sunumeruotas dalis, rodydamas gražiai nufilmuotus vaizdus. Tačiau tos sunumeruotos scenos juk skaičiuoja filmo laiką iki katastrofos.

Kam. Sugebantiems žiūrėti be kompromisių, nuoseklų, atvirą kiną. Ankstesnio šio režisieriaus filmo apie uždarą vyru vienuolyno gyvenimą „Didžioji tyla“ gerbėjams. Besidomintiems kontroversiškai vertinamais filmais.

„Praeities griuvėsiai“ („Blue Ruin“, rež. Jeremy Saulnier, JAV, 2013)

Apie ką. Apie kerštą, kuris suteikia gyvenimui prasmę.

Kas. Filmo herojus Dvaitas yra benamis. Jis gyvena paplūdimyje, maitinasi maisto likučiais, o naktis leidžia sename automobilije. Vie-ną dieną Dvaitas sužino, kad iš kalėjimo išejo žmogus, susijęs su jo praeities įvykiams. Dvaito gyvenimas pasikeičia. Jis nusprenžia grižti į giuntuosių kraštus ir atkersyti.

Kam. Mégstantiems amerikiečių nepriklausomų kiną. Skaičiuose „Grafų Montekristą“. Mégstantiems filmus, kurie patinka Kanų kino kritikams, nes „Praeities griuvėsiai“ apdovanoti jų prizu.

PARENGĘ Ž. P.

ATKELTA IŠ 8 PSL.

ma jam lyg draugas. Todėl Hektorui reiks pačiam nuspresti, koks turi būti tikras vyras. Apie Jazminą, kuri apsistojė višbutyje kartu su tėvais ir greit susidraugavo su Hektoru. Ir apie akimirką, kai Hektoro mama supras, kad jos mažasis berniukas išaugo.

Kam. Prisimenantiems „Kino pavasario“ rodytą Eimbcke's filma „Tahoe ežeras“. Mégstantiems originalų režisieriaus stilių ir subtilias melancholiškas brendimo dramas.

„Kombinatas „Viltis“ („Kombinatas „Nadežda“, rež. Natalija Meščianinova, Rusija, 2013)

Apie ką. Užpolarėje gyvenančių jaunuolių laisvalaikis toks pat kaip ir jų bendraamžių, – muzika, svajonės, meilė ir alkoholis. Sveta myli savo sužadėtinį, bet jis išvyko į pietus, jis nekenčia Nadios, kuri myli Jurijų, Dronas neabejingo Svetai, Serioža ir Jana myli vienas kitą. Filmo personažai turi daug planų, kuriuos aistringai svarsto kartu su draugais. Bet planų jie neįgvendina, nes lengviau gyventi nieko neveikiant. Vienas giuntadienis keičia kitą, o svajonė iš Norilsko išvykti į Didžiąją žemę taip ir lieka neįgvendintą.

Kam. Režisierė Natalija Meščianinova šiuo filmu debiutavo vaidybiniame kine. Ji – garsios dokumentininkės Marinės Razbežkinos mokinė, pati turi dokumentininkės patirties ir tai „Kombinatui „Viltis“ tik į nau-dą. Režisierė sako siekusi absoliu-

čiai realistinio aktorių buvimo kadrę, tačiau net profesionalai kai kurių scenas palaikė dokumentiniu kinu.

Kam. Norintiems pamatyti filmą, kurį kritikai net pavadino šiuolakinė Rusijos metafora. Besidominantiems jaunuuoju rusų kinu.

„Nepalas foreva“ („Nepal Foreva“, rež. Aliona Polunina, Rusija, 2013)

Apie ką. Avantiūrinė dokumentinė komedija apie du rusų politikus – du organizacijos „Peterburgo ir Leningrado srities komunistai“ vadovus. Jie nusprenė vykti į Nepalą, kur nesenai baigėsi pilietinis karas. Politikų tikslas – sutaikioti dvi susipykusių šalies komunistų partijas. Vyrai įsitikinę, kad šis jų žingsnis pagreitins taikos ir brolybės įsigalėjimą pasaulyje. Iš pradžių kelionė buvo sugalvota tik kaip būdas atkrepti į organizaciją žiniasklaidos dėmesį. Bet aplinkybės susiklostė taip, kad filmo herojams iš tikrųjų teko vykti į Nepalą.

Kam. Aliona Polunina sukūrė prieš kelerius metus VDFF apdavanotą dokumentinį filmą apie rašytojo Eduardo Limonovo įkurta nacionalbolševikų partiją „Revoliucija, kurios nebuvuo“.

Kodėl. Dokumentinės komedijos pasitaiko retai. Geros dokumentinės komedijos – dar retesnės. Pagrindinis filmo herojus visai aktualus ir mums, tai tokis „vietoje išpilstytas“ fiureris. Konfliktas tarp šio kovotojo formos ir turinio paradoksalus ir juokingas.

Kam. Ironiškų kino epopėjų ir gero dokumentinio kino gerbėjams.

„Norte. Istorijos pabaiga“ („Norte, the End of History“, rež. Lav Diaz, Filipinai, 2013)

Apie ką. Nekaltas žmogus apkaltinamas žmogžudyste ir atsiduria kalėjime, o tikrasis žudikas mėgaujasi laisve. Žudikas – intelektualas, buržua ir revoliucionierius, jis kan-kina begalinės jo šalics išdavystės ir apatija. Kalinys – paprastas žmogus, jis pradėja priprasti prie kalėjimo gyvenimo, kai staiga atsinta kais-ti ir paslaptingi dalykai.

Kas. Lavas Diazas garsėja ilgaus filmais, trunkančiais po 10 valandų, kur viskas vyksta realiu laiku, pavyzdžiu, jei herojus turi nueiti 300 metrų, jis juos ir eina. „Norte. Istorijos pabaiga“ trunka tik 250 minučių. Režisierius mėgsta kontrastą tarp salygiškų dekoracijų, realistinių vaidybos ir kartais diskretiškų fantastiškų interpių. Jo tikslas – Istorijos reappropriacija. Jam Istorija atrodo pernelygi žiauri, kad ją būtų galima pasakoti be estetikos tarpi-ninkavimo.

Kodėl. Užuominu į Fiodoro Dos-tojevskio kūrinius, pirmiausia į „Nu-sikaltimą ir bausmę“, prisamaigstytas filmas – lyg bibliinis pasakojimas apie blogį Žemę. Tačiau žiurėdami panašius filmus geriau suprantame, koks nuobodus ir kartu unikalus yra žmogaus gyvenimas.

Kam. Intelektualams. Snobams. Mégstantiems radikalų kinu.

„Nuodėmės prisilietimas“ („Tian zhu ding“, „A Touch of Sin“, rež. Jia Zhangke, Kinija, 2013)

Apie ką. Keturių novelės, kurių herojai kuria šiuolaikinės Kinijos portretą. Tai visuomenė, išgyvendant

audringą ekonominę raidą ir vis labiau užsikrečianti prievara. Kalnakas papiktna įsiviešpatavusi korupcija ir jis nusprenžia imtis veiksmų. Darbininkas migrantas at-randa begalines šaunamujų ginklų galimybes. Turtingo kliento priekabiavimas sauno darbuotojų veda į neviltį. Dar vienas filmo personažas dažnai keičia darbą, bet jo sąlygos kaskart vis blogesnės. Todėl vienintelis visų jų problemų sprendimas yra mirtis arba žmogžudystė.

Kodėl. Nuo pat sudėtingos struktūros ir gilių refleksijos apie naujausią šalies istoriją – filmo „Plat-forma“, kuris atnešė Jia Zhangke (g. 1970) tarptautinį pripažinimą, režisierius analizuoją blogi. Kalbėdamas apie „Nuodėmės prisilietimą“ po filmo premjeros Kanuose, jis sakė norėjus sukurti prievertos portretų seriją. Naujausiam filme blogis rodomas gražiai, režisierius siekė kuo aštresnės ir talpesnės formas, nes tik jis žadina refleksiją. Bet Jia Zhangke pasitelkė ir tradicinį, populiarų kinų meną – operą ir kovų filmus, kurie kadaise kūrė tarpu-savio ryšio jausmą.

Kam. Mégstantiems gerą kinų kiną. Mąstantiems apie blogi. Jia Zhangke gerbėjams.

„Policininko žmona“ („Frau des Polizisten“, rež. Philip Gröning, Voki-tija, 2013)

Apie ką. Apie jauno policininko iš tylos vokiečių miestelio šeimos gyvenimą. Šeima atrodo ideali, kol paaiškėja, kad jie gyvena visiškai izoliuotai. Vyras ir žmona pasmerkti tik vienas kitam, bejegiai, nelaimingi. Tai, kad moters gyvenimas kupi-

Parodos	Kazio Varnelio namai-muziejus	KAUNAS	„7md“ rekomenduoja
VILNIUS	Didžioji g. 26 K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija <i>Lankymas antradienį–šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 16 44</i>	Kauno paveikslų galerija K. Donelaičio g. 16 Paroda „Jonui Vaičiui – 110“ Paroda „Leonardas Vaitys. Architektūra: kūrybos faktai“ iki 23 d. – Rolando Karaliaus paroda „Būsena“ iš ciklo „Lūžio kartos varda“	Dailė Ilgai laukta Petro Repšio ofortų ir piešinių paroda „Atvaizduotos isto-rijos“ iki kovo 29 d. veikia Vilniaus grafikos meno centro galerijoje (Latako g. 3, Vilnius). Darbai nėra nauji, bet šiuos kūrinius galima žiūrėti vėl ir vėl. Parodos kuratorė Giedrė Jankevičiūtė teigia: „Jo grafikos vaizdai įdomūs ir žmogui, esančiam toli nuo meno, ir išrankiam intelektualui. Neapsirinks nei tie, kurie supras juos kaip smagą nuotykį, nei tie, kurie mėgins susieti su „lingvistiniu lūžiu“ arba konkrečiaja poezija.“
Nacionalinė dailės galerija Konstitucijos pr. 22 XX a. Lietuvos dailės ekspozicija		Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus V. Putvinisko g. 55 Paroda „Tautų arenos. Paryžius 1937“ Telesforo Valiaus (1914–1977) paroda „Paskutinis rytas“, skirta dailininko 100-osioms gimimo metinėms	Muzika Kovo 15 d. 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje susitiks seni muzikos bičiuliai – Lietuvos nacionaliniam simfoniniam orkestrui ši vakarą diriguojantys Robertas Šervenikas ir Vilniuje girmęs, Vokietijoje reziduojantys violončelininkas David Geringas. Skambės programa, dedikuota vienam iškilimui XX a. antrosios pusės muzikai – Mstislavui Rostropovičiui. Koncertą pradės Leonardo Bernsteinė simfoninė kompozicija „Slava“, kurianta Rostropovičiaus inauguracyjams koncertams 1977 m. su Amerikos nacionaliniu simfoniniu orkestru. Kita kompozicija – lietuvių autorius Arvydo Malcio Koncertas violončelei ir orkestrui „In Memoriam“, skirtas Rostropovičiui. Programą užbaigs Piotro Čaikovskio Ketvirttoji simfonija, kurią Maestro ne kartą dirigavo žymiausiems pasaulio kolektyvams.
Vilniaus paveikslų galerija Didžioji g. 4 Chodkevičių rūmų klasicistiniai interjerai Lietuvos dailė XVI–XIX a. Jurgio Baltrušaičio memorialiniai baldai Paroda „Nuostabioji žemė. Dailininkai Rytų Prūsijoje. XIX–XX a. pirmos pusės tapyba iš Aleksandro Popovo rinkinio“	Bažnytinio paveldo muziejus Šv. Mykolo g. 9 Bažnytinio paveldo muziejaus ekspozicija Senosios liturginės tekstilei paroda „Šiltas ir auksas“ Paroda „Didžiulis mūras, vos per du uoleklius žemén įgilintas, ši tiek metų stebuklingai stovi:“ Trakų parapinė bažnyčia XV amžiuje“	Šiuolaikinio meno centras Vokiečių g. 2 iki 16 d. – Sebastiano Diazo Moraleso (Argentina) projektas „Ficciónario“ Melvino Moti (Olandija) projektas „Hipererdvė“	
Radvilių rūmai Vilniaus g. 24 Europos dailė XVI–XIX a. Dubingių ir Biržų kunigaikščių Radvilių Rytų Azijos, Naujosios Gvinėjos ir Australijos aborigenų menas	Galerija „Kairė–dešinė“ Latako g. 3 Petro Repšio ofortų ir piešinių paroda „Atvaizduotos istorijos“	A. Žmuidzinavičiaus kūrinių ir rinkinių muziejus V. Putvinisko g. 64 iki 16 d. – paroda „Stasys Sčesnulevičius: šešėlyje likusi kūryba“	
Taikomosios dailės muziejus Arsenalo g. 3A Paroda „Nuo karo iki taikos“ (XX a. penkto-šešto dešimtmecio mada iš Aleksandro Vasiliujevo kolekcijos)	Galerija „Vartai“ Vilniaus g. 39 iki 15 d. – Andrius Zakarauskio paroda „Vardan“	Keramikos muziejus Rotušės a. 15 Keramikos paroda „Pavasaris 2014“	
Vytauto Kasiulio dailės muziejus A. Goštauto g. 1 Vytauto Kasiulio kūrinių kolekcija Paroda „Arbit Blato Paryžius ir Venecija“	Galerija „Aidas“ Trakų g. 13 iki 22 d. – Galiaus Kličiaus tapybos paroda „Iš S... gyvenimo“	Adelės ir Pauliaus Galaunų namai Vydūno al. 2 nuo 14 d. – paroda „Hitiso salynas lietuvių akimis“	
Lietuvos nacionalinis muziejus Naujasis arsenalas Arsenalo g. 1 Senosios Lietuvos istorija XIII–XIX a. Lietuvių liaudies menas Kryždirbystė Paroda „Tradicinius audimas: spalva ir ornamentas“ iki 23 d. – paroda „Žemaičių krikšto ženklai“, skirta Žemaičių krikšto 600 metų sukaktiai	„Prospekto“ fotografijos galerija Gedimino pr. 43 Marijos Šileikaitės–Čiūirkienės paroda „...iš spalvotų dienų“	Galerija „Meno parkas“ Rotušės a. 27 iki 21 d. – Jono Maldžiūno tapybos ir Igno Maldžiūno fotografijos paroda „Lamayuru“	
Pamėnkalnio galerija Pamėnkalnio g. 1/13 Jolantos Kvašytės keramikos paroda „Kinija. Ažijos tigrė“	Kauno fotografijos galerija Rotušės a. 1 / Vilniaus g. 2 nuo 14 d. – paroda „Arno Fischer. Fotografija“	Kauno fotografių galerija Rotušės a. 1 / Vilniaus g. 2 nuo 14 d. – paroda „Arno Fischer. Fotografija“	
Marijos ir Jurgio Šlapelių muziejus Pilies g. 40 iki 20 d. – Vidos Domarkienės ir Giedriaus Uždavinio tapyba Stepono Bagdonio fotografija	Galerija „Aukso pjūvis“ K. Donelaičio g. 62 / V. Putvinisko g. 53 Kauno kolegijos Justino Vienožinskio menu fakulteto Dekoratyvinės plastikos katedros stilko studijoje vykusiu stiklo kursu paroda „Sukurk pats sau“	Galerija „Aukso pjūvis“ K. Donelaičio g. 62 / V. Putvinisko g. 53 Kauno kolegijos Justino Vienožinskio menu fakulteto Dekoratyvinės plastikos katedros stilko studijoje vykusiu stiklo kursu paroda „Sukurk pats sau“	
VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS GALERIJOS Parodų salės „Titanikas“ Maironio g. 3 iki 22 d. – Vinco Kisarausko ankstyvosios tapybos ir grafikos paroda „Nėra menui taisyklių“ Aistės Kirvelytės paroda „Davaite liubit drug druga“	Šv. Jono gatvės galerija Šv. Jono g. 11 Juozo Adomonio keramikos paroda „Dariniai / Deriniai“	Galerija „Meno niša“ J. Basanavičiaus g. 1/13 iki 18 d. – Jolantos Kyzikaitės tapybos paroda „Me(a)nė žaidimai“	
Galerija „Akademija“ Pilies g. 44/2 iki 22 d. – paroda „VDA paminklotvarkos katedrai – 15“ (studijų istorija, restauruoti darbai, vizijos)	Galerija „Vitražo manufaktūra“ Stiklių g. 6 Miglės Grigutytės ir Pauliaus Šliaupos videoinstalacija „Cycle“	VDU menu galerija „101“ Laisvės al. 53 Ji Park (P. Korėja) ir Wen Chin Fu (Taivanas) performansas	
Tekstilės galerija „Artifex“ Gaono g. 1 iki 15 d. – Romualdo Kučinsko fotografijos paroda „Ribos“	Senamiesčio menininkų galerija-dirbtuvė Totorių g. 22–4 Sigitos Šulnienės paroda	Architektų namai Vilniaus g. 22 Alvydo Bulakos tapyba	
Galerija „ARgenTum“ Latako g. 2 Vinco Kisarausko (1934–1988) miniatūrų paroda „Kitokios „kamėjos““	Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos galerija Šv. Jono g. 11 „Pirmojo Europos komiksų žurnalo retrospektyva“	„Post“ galerija Laisvės al. 51 a Agnės Jonukytės paroda „Mano namai maži, ir jeigu kas iš jų išėjo vieną kartą, negali sugrįžti. Aukojimo giesmė“	
„5 Mills“ Malūnų g. 5. „Grafikos nakties Nr. 1“ laboratorijoje sukurtų darbų paroda	Rašytojų klubas K. Sirvydo g. 6 iki 17 d. – Giedrės Bulotaitės paroda „Akvarėl“ nuo 18 d. – Vaidos Marijos Knabikaitės tapyba	KLAIPĖDA KKKC parodų rūmai Aukštaičių g. 1 / Didžioji Vandens g. 2 nuo 21 d. – tarptautinė šiuolaikinio meno bienalė „Jaunieji Europos kūrėjai 2013–2015“	
A. ir A. Tamošaičių galerija „Židiny“ Dominikanų g. 15 Dailininkų Tamošaičių kūryba XIX–XX a. pirmos pusės liaudies meno rinkiniai	Vilniaus mokytojų namai Vilniaus g. 39/6 Valerijaus Kirilovo fotografijos ir Dianos Zvėdrienės tapybos darbų paroda	Barotų galerija Aukštaičių g. 3/3a Paroda iš ciklo „XX amžiaus klasikai“	
Telšių galerija Keštutio g. 3 iki 18 d. – VDA Telšių fakulteto aprangos ir mezgimo dizaino dėstytojų ir studenčių kūrybinių darbų paroda	„Skalvijos“ kino centras Goštauto g. 2/15 Audrius Zavadskio fotoparoda „Filmavimo aikšteli“	Klaipėdos galerija Daržų g. 10 / Bažnyčios g. 4 Jono Grundos personalinė skulptūrų paroda „Mama neišeik į darbą“	
Gintaro muziejus-galerija Šv. Mykolo g. 8 R. Mėnulio Katino paroda „Miesto istorijos“	„Herkaus“ galerija Herkaus Manto g. 22 Saulės Želnytės tapybos paroda „Laiko atspaudai“	„Herkaus“ galerija Herkaus Manto g. 22 Saulės Želnytės tapybos paroda „Laiko atspaudai“	

té, I. Liutkevičiutė, K.A. Butvydas	NAKTIS". Rež. – S. Rubinovas	Čiurlionio kvartetas. Solistė A. Sabulytė (sopranas). Aktorius V. Rašimas. Režisierė N. Jačenienė. Dailininkė S. Šimkūnaitė
21 d. 18.30 – „METEO“. Rež. – A. Ivanova-Brašinskaja, dail. – J. Skuratova, komp. – Š. Datenis	KARTAS". Rež. – S. Rubinovas	16 d. 18 val. – K. Kostenkos „HITLERIS IR HITLERIS". Rež. – S. Rubinovas
Mažoji salė	19 d. 18 val. – „KAIP ATPAŽINTI RAGANĄ?“ Rež. – A. Rubinovas	16 d. 16 val. <i>Taikomosios dailės muziejuje</i> – smuikininko R. Katilius atminimui.
15 d. 14 val. – „KIŠKIŲ SUKILIMAS“ (pagal K. Binkio poemą). Scenarijus aut., rež. ir dail. – R. Driežis	21 d. 18 val. – Molière'o „ŠYKŠTUOLIS, ARBA MELO MOKYKLA". Rež. – A. Pociūnas	R. Vosylūte (smuikas), L. Dorfmanas (fortepijonas). Programoje O. Balakausko, L. van Beethoven, A. Piazzollis ir kt. kūriniai
16 d. 14 val. – „AUKSO OBELÉLÉ, VYNO ŠULINÉLUS“ (pagal lietuvių liaudies pasaką). Scen. aut. ir rež. – R. Driežis	Kauno mažasis teatras	16 d. 16 val. <i>Trakų pilies Didžiojoje menėje</i> – Lietuvos kamerinis orkestras. Solistė I. Zelenkauskaitė (sopranas). Dir. – R. Šervenikas. Programoje V. Bellini, G. Verdi, E. Griego, H. Villa-Loboso, F. Lehárė kūriniai
Menų spaustuvė	14 d. 19 val. – M. Valiuko „SEPTYNIOLIKĀ". Rež. – E. Prakuliauskaitė-Milinienė	22 d. 19 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> , – R. Strausso 150-mečiui. Lietuvos nacionalinis simfoninių orkestras. Solistas R. Beinaris (obojas). Dir. – M. Pitrėnas
14 d. 20 val. <i>Juodojoje salėje</i> – PREMJERA! „CONTEMPORARY?“ (jaunujų scenos menininkų programa „Atvira erdvė'13“)	16 d. 18 val. – G. Grajausko „REZERVATAS". Rež. – A. Veverskis	23 d. 16 val. <i>Vilniuje, Taikomosios dailės muziejuje</i> , – ansamblis „Musica humana". Solistai S. Sklervoldas (baritonas), A. Vizgirda (fleita), R. Beinaris (obojas), K. Beinarytė (smuikas), D. Bagdonaitė (fortepijonas)
14 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – C. Graužinio „VISKAS ARBA NIEKO“. Rež. – C. Graužinės (teatras „cezario grupė“)	Kauno lėlių teatras	VILNIUS
15 d. 11 val. <i>Juodojoje salėje</i> – „MOZAIIKA“. Choreogr. – B. Banevičiutė (šokio teatras „Dansema“)	15 d. 12 val. – PREMJERA! D. Čepauskaitė „SKRUDŽAS, ARBA DIENA, KAI GALIMA ATVERTI SAVO ŠIRDĮ“ (pagal Ch. Dickenso apysaką „Kalėdų giesmė“). Rež. – A. Lebeliūnas	Kongresų rūmai
15 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „59'ONLINE“. Idėjos aut. L. Vaskova ir R. Mačiliūnaitė (jaunujų scenos menininkų programa „Atvira erdvė'13“)	15 d. 17 val. – literatūrinis vakaras „Kukutis vakar ir šiandien“. M. Martinaičio eiles skaito aktorius A. Bialobžeskius	15 d. 18 val. – kamerinis koncertas „Džiazuojanti klasika“. R. Rinkevičiūtė (smuikas), T. Dešukas (smuikas), V. Nivinskas (kontrabassas), N. Bakula (akordeonas), R. Rinkevičiūtė (fortepijonas), V. Vainilaits (mušamieji). Programoje G. Gershwino, R. Rodgers, C. Porterio ir kt. kūriniai
16 d. 12, 14 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „LIETUVIŠKA PASAKA APIE TRIS SESERIS“. Aktorius, režisierius, dalininkas ir išėjios sumanytojas – L. Zubė (teatras „Lino lėlės“)	KLAIPĖDA	Šv. Kotrynos bažnyčia
16 d. 16 val. <i>Juodojoje salėje</i> – „APIE MEILE, KARĄ IR KIŠKIO KOPŪSTUS“. Rež. – A. Giniotis (teatro laboratorija „Atviras ratas“)	Klaipėdos valstybinis dramos teatras	15 d. 18 val. – koncertų ciklas „Muzikos valanda Vilniaus universiteto Šv. Jonų bažnyčioje“. J. Stupnianek (sopranas) ir G. Spaziani (vargonai, Italija). Programoje C. Monteverdi, F. Cavalli, G. Caccini, A. Vivaldi, G. Boehmo ir J.S. Bacho kūriniai
17 d. 12 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „Pasakų pirmadieniai mažyliams“. Spalvotų šešelių pasakos. Pasakas sekā S. Degutytė („Stalo teatras“)	Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras	Piano.it
18 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – C. Graužinio „DRASI ŠALIS (LIETUVOS DIENA)". Rež. – C. Graužinės (teatras „cezario grupė“)	15 d. 18.30 – Klaipėdos valstybinio muzikinio teatro orkestro ir orkeistro solistų koncertas	20 d. 19 val. – fortepijoninis duetas P. Geniušas ir F. Pavri (Indija, D. Britanija). Programoje W.A. Mozarto, F. Schuberto, J. Brahms kūriniai
19 d. 11 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „PASAUJO SUTVÉRIMAS“. Choreogr. – B. Banevičiutė (šokio teatras „Dansema“)	16 d. 13 val. – A. Kučinsko „BULVINĖ PASAKA"	KAUNAS
19 d. 18.30 <i>Kišeninėje salėje</i> – „ATVIRAS RATAS“. Rež. – A. Giniotis („Atviras ratas“)	20 d. 18.30 – PREMJERA! „ALTORIŲ ŠEŠĖLY“ (šokio spektaklis pagal V. Mykolaičio-Putino romaną)	Kauno menininkų namai
20, 21 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – PREMJERA! „JOBO KNYGA“. Rež. – E. Nekrošius („Meno fortas“)	ŠIAULIAI	20 d. 18 val. – kompozitorius G. Kuprevičiaus vakaras. Dalyvauja VDU folkloro ansamblis „Linago“ (vad. – L.S. Proškutė, A. Morkūnas ir G. Aučinikas)
KAUNAS	Šiaulių dramos teatras	VILNIUS
Kauno dramos teatras	14 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – A. Škėmos „BALTA DROBULĖ“. Rež. – J. Jurašas	Rašytojų klubas
14 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – A. Škėmos „BALTA DROBULĖ“. Rež. – J. Jurašas	15 d. 18 val. – M. Pagnolio „DUONKEPIO ŽMONA“. Rež. – A. Lebeliūnas	14 d. 17.30 – poezijos ir muzikos valanda, skirta poeto J. Strielkūno 75-osioms gimimo metinėms. Poeto kūrybą skaito aktorė O. Dautraitė, saksofonu groja P. Vyšniauskas
15 d. 12 val. <i>Mažojoje scenoje</i> – A. Sunklodaitės „KIŠKIS PABEGĖLIS“ (pagal L. Jakimavičiaus knygelę „Lapė ir kaliošai“). Rež. – A. Sunklodaitė	16 d. 12 val. – S. Kozlovo „EŽIUKAS RŪKE“. Rež. – P. Ignatavičius	18 d. 17.30 – rašytojos V.M. Knabikaitės kūrybos vakaras. Rašytojos tapybos parodos atidarymas. Kartu su autore dalyvauja rašytojas V. Girdžiauskas, literatūologai G. Dručkutė, R. Tamošaitis, redaktorė A. Venskevičienė
15 d. 15 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – „LAIMINGI“ (pagal F. von Schillerio „Klastą ir meilę“). Rež. – A. Areima	16 d. 18 val. – K. Borutos „BALTARAGIO MALŪNAS“. Rež. – A. Pociūnas	Lietuvos nacionalinis muziejus
16 d. 12 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – I. Paliulytės „ASTRIDA“ (A. Lindgren biografijos ir pasakų motyvais). Rež. – I. Paliulytė	19 d. 18 val. – M. Gavrano „POROS“. Rež. – R. Kudzmanaitė (Klaipėdos dramos teatras)	14 d. 16 val. <i>Signatarų namuose</i> – knygos „Gyvenimo juostos: Julija Jablonskytė-Petkevičienė“ pristatymas
16 d. 18 val. <i>Rūtos salėje</i> – D. Danis „GELBÉKIME MEILE“. Rež. – A. Jankevičius	21 d. 18 val. – N. Leskovo „LEDI MAKBET IŠ MCENSKO APSKRITIES“. Rež. – R. Banionis	Mokytojų namai
18 d. 18 val. <i>Rūtos salėje</i> – D. Danis „AKMENŲ PELENAI“. Rež. – A. Jankevičius	PANEVĖŽYS	17 d. 18 val. <i>Svetainėje</i> – „2014-jeji Kristijono Donelaičio metai ir Vilniaus pilių restauravimo perspektyvos“. Švęčiuose architektas ir restauratorius N. Kitkauskas
19, 20 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – A. Čechovo „VYŠNIŲ SODAS“. Rež. – A. Areima	Juozo Miltinio dramos teatras	18 d. 18.30 <i>Didžiojoje salėje</i> – koncertas „Šeimos rate“. Muzikuoją esamos ir buvusios Vilniaus chorinio dainavimo mokyklos „Liepaitės“ mokinės, kartu su savo šeimais nariais. Koncerto vedėja D. Petručionietyté
21 d. 18 val. <i>Rūtos salėje</i> – F. von Schillerio „PLĒŠKAI“. Rež. – A. Areima	21 d. 18 val. – G. Sibleyras „VĖJAS TOPOLIJ VIRŠUNĖSE“. Rež. – R. Atkočiūnas (kūrybinė trupė „Teatro projektai“)	LMA Vrublevskių biblioteka
Kauno muzikinis teatras	Koncertai	14 d. 15 val. – susitikimas su dailininku A.V. Burba. Renginį veda LMA Vrublevskių bibliotekos direktorius S. Narbutas
14 d. 18 val. – „NOTRDAMO LEGENDA“. Insc. aut. ir choreogr. – A. Jankauskas, dir. – J. Janulevičius	Lietuvos nacionalinė filharmonija	
15 d. 18 val. – „ZYGFRYDO VERNERO KABARETAS“. Dir. – J. Janulevičius	15 d. 19 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – Lietuvos nacionalinis simfoninių orkestras. Solistas D. Geringas (violončelė). Dir. – R. Šervenikas. Programoje L. Bernsteinas, A. Malcio, P. Čaikovskio kūriniai	
16 d. 18 val. – L. Fallio „MADAM POMPADUR“. Dir. – J. Janulevičius	16 d. 12 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> , – teatralizuotas koncertas visai šeimai „Pasimatymas su Mere Popins“.	
19 d. 18 val. – F. Wildhorno „GRAFAS MONTEKRISTAS“ (pagal A. Dumas romaną). Dir. – J. Janulevičius		
20 d. 18 val. – I. Kálmáno „MONMARTRO ŽIBUOKLĘ“. Dir. – V. Visockis		
21 d. 18 val. – G. Rossini „SEVIJOS KIRPĖJAS“. Dir. – J. Janulevičius		
Kauno kamerinis teatras		
14 d. 18 val. – D. Čepauskaitės „DIENA IR		

Bibliografinės žinios

MENAS. FOTOGRAFIJA

Vladimiras Dubeneckis (1888-1932). Architektas gyvenimo ir kūrybos teatre : [parodos katalogas], Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus, 2013 XII 19 – 2014 III 2 / [susartytojos Violetė Krištupaitė, Vaida Sirvydaite-Rakutienė] ; [vertėjas Armandas Rumšas]. – Kaunas : Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus, 2013 ([Kaunas] : Kopija). – 47, [1] p. : iliustr., brėž., faks. – Dalis gretut. teksto liet., angl., rus. – Tiražas [600] egz. – ISBN 978-9955-471-45-5

Fotovi(t)ražai : žvilgsnis i 2006-2012 m. fotografijos albumus / Romualdas Rakauskas. – Kaunas : Kauko laiptai, 2013 (Kaunas : Taurapolis). – 327, [1] p. : iliustr. – Tiražas 600 egz. – ISBN 978-609-8092-15-8 (jr.)

Musica mathematica: tradicijos ir inovacijos šiuolaikinėje muzikoje : [monografija] / Rima Povilonienė. – Vilnius : Lietuvos muzikos ir teatro akademija, 2013 (Vilnius : Vilnius dailės akad. sp.). – 255, [1] p. : iliustr., faks., nat. – Santr. angl. – Tiražas 265 egz. – ISBN 978-609-8071-10-8 (jr.)

GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS

Budenbrokai : [romanas] / Thomas Mann ; iš prancūzų [i.e. vokiečių] kalbos vertė Jonas Vaznelis. – Kaunas : Jotema, [2014] (Kaunas : Spindulio sp.). – 606, [2] p. – Tiražas [1200] egz. – ISBN 978-9955-13-425-1 (jr.)

Gyvenimas arkliodėse : trieilių romanas / Feliksas Paškevičius. – Vilnius : [Vilnius žolės riedulio klubas „Vilnius“], 2014 (Vilnius : BALTO print). – 305, [5] p. – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-9955-633-11-2 (jr.)

Iš ten sugrižanties : apie Šoa rimtai ir su ironija : [poesija] / Aleksandras Bosas; [ilustracijos: Vladimiras Beresniavas]. – Kaunas : Arx reklama, 2014 (Kaunas : Arx reklama). – 135, [1] p. : iliustr. – Tiražas 500 egz. – ISBN 978-609-8081-11-4

Kitapus veidrodžio : romanas / Irena Buividaitė. – Vilnius : Alma littera, 2014 (Vilnius : Spauda). – 346, [2] p. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-609-01-0814-7 (jr.) : [23 Lt 24 ct]

Kupė Nr. 6 : pasakojimas / Rosa Liksom ; iš suomių kalbos vertė Aida Krilavičienė. – Kaunas : Kitos knygos, [2014] (Vilnius : Spauda). – 165, [3] p. – Tiražas 800 egz. – ISBN 978-609-427-152-6

Laiko akys : eileraščiai / Rapolas Dapkus ; [ilustracijų autorai Laima Dapkutė, Antanas Stanevičius]. – Klaipėda : Egles leidykla, 2014 (Vilnius : Spauda). – 107, [5] p. : iliustr., portr. – Tiražas 400 egz. – ISBN 978-609-432-059-0 (jr.)

Londono vėjas : romanas / Zita Čepaitė. – Vilnius : Alma littera, 2014 (Vilnius : Petro ofsetas). – 299, [2] p. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-609-01-1247-2 (jr.) : [26 Lt 13 ct]

Namas prie jūros : romanas / Santa Montefiore ; iš anglų kalbos vertė Renata Valotkienė. – Vilnius : Alma littera, 2014 (Vilnius : Petro ofsetas). – 436, [2] p. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-609-01-1001-0 (jr.) : [31 Lt 78 ct]

Pamilo šilus mėlynosis : poezijos rinktinė / Veronika Kurtinytė-Masaitienė ; [sudarė ir redagavo O. Jasinskienė, L. Eringienė] ; [ilustracijos Rasas Uzaliūnenės]. – Šakiai : Šakiai (rajono savivaldybės) viešoji biblioteka, 2013 (Kaišiadorių : Printėja). – 249, [1] p. : iliustr. – Tiražas 300 egz. – ISBN 978-609-8069-03-7

Penkiasdešimt pilkų atspalvių : [romanas] / E.L. James ; iš anglų kalbos vertė Jovita Liutkutė. – Vilnius : Alma littera, 2014 (Vilnius : BALTO print). – 502, [1] p. – Trilogijos 1-oji knyga. – Tiražas 3000 egz. – ISBN 978-609-01-0824-6 (jr.) : [34 Lt 54 ct]

Parastos meilės jūra : romanas / Santa Montefiore ; iš anglų kalbos vertė Ramunė Vaskelaitė. – Vilnius : Alma littera, 2014 (Vilnius : Petro ofsetas). – 357, [1] p. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-609-01-1127-7 (jr.) : [29 Lt 66 ct]

Sodininkas iš Prancūzijos : romanas / Santa Montefiore ; iš anglų kalbos vertė Ramunė Vaskelaitė. – Vilnius : Alma littera, 2014 (Vilnius : Petro ofsetas). – 372, [2] p. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-609-01-0220-6 (jr.) : [29 Lt 60 ct]

Savaitės filmai

12 vergovės metų ****

Šiuometinio „Oskaro“ laureatas Steve'o McQueeno filmas remiasi tikra istorija, kurią knygoje aprašė pats jas herojus Solomonas Northupas. Gabus smuikininkas ir laisvas juodaodis XIX a. viduryje apgaule buvo parduotas vergijon į JAV Pietus. Ankstesniuose McQueeno filmuose „Alkis“ ir „Gėda“ režisierius dėmesio centre buvo įvairių ekscesų patiriantis žmogaus kūnas. Tačiau Solomonas (Chiwetel Ejiofor) yra ne tik kankinimų objektas, bet ir bejgės jų stebėtojas. Filme taip pat vaidina Michaelas Fassbenderis, Benedictas Cumberbatchas, Paulas Dano, Paulas Giamatti (JAV, 2013). (Vilnius)

Brangenybių medžiotojai ***

George'o Clooneyn filmas pasakoja apie tai, kaip amerikiečiai gelbėjo Europos kultūros lobius. Jis sukurtas pagal Roberto M. Edselio dokumentinių pasakojimų apie tai, kaip Antrojo pasaulinio karo pabaigoje amerikiečio meno istoriko (jį suvaidino pats Clooney) surbta nedidelė muzejininkų, meno kuratorių ir istorikų grupė, praminta „The Monuments Men“ (toks ir originalus filmo pavadinimas), rizikuodama gyvybėmis Vokietijoje, Prancūzijoje, Belgijoje ieškojo nacių pagrobų ir paslėptų meno kūriinių, kad juos sugrąžintų tikriesiems savininkams. Clooney surinko tikrai populiarius aktorius – Mattą Damoną, Billą Murray'ų, Johną Goodmaną, Jeaną Dujardiną, Bobą Balabaną, Hugh Bonneville'ą ir Cate Blanchett, suplakę trilerio, komedijos ir karo filmų žanrus, bet rezultatas kažkokėl primena Šaltojo karo metais kurtus propagandinius filmus (JAV, Vokietija, 2013). (Vilnius, Kaunas)

Išlikęs gyvas ***

Karinis filmas, paremtas tikrais įvykiiais. ...Afganistanas, 2005 m. birželio 28-oji. Būrys amerikiečių specialiuju daliniu karių gauna užduotį sunaikinti vietus talibų lyderį Achmadą Šachą. Netikėtai patekę į pasalą, amerikiečiai kaunasi nelygiame mūšyje ir žūsta. Visi, išskyrus vieną. Išlikusio gyvo Markuso mūšis dar tik prasideda: jis privalo išgyventi bet kokia kaina ir grįžti pas savus. Kai jau atrodo, kad viskas prarasta, amerikiečiui padeda Gulabas – taikus žmogus, nekenčiantis karo. Režisierius Peteris Bergas pagrindinį vaidmenį skyrė Markui Wahlbergui, taip pat filme vaidina Tayoras Kit-schas, Emile'is Hirschas, Benas Fosteris, Yousufas Azamis, Alis Suleimanas, Ericas Bana (JAV, 2013). (Vilnius, Kaunas)

Šeimos albumas: rugpjūtis ***

Kupinas sarkastiško humoru žvilgsnis į sudėtingus motinos (Meryl Streep) ir trijų suaugusių dukterų (Julia Roberts, Juliette Lewis, Julianne Nicholson) santykius. Dukterys paliko šeimą, kad būtų kuo toliau nuo artimųjų ir praeities. Tačiau vieną dieną jos yra priverstos grįžti ir pagalauvuvoti jausmus, kurie kadaise privėdė prie konfliktų. Johno Wellso filmas pasakoja (kartaip gal pernelyg jausmingai) universalią istoriją apie šeimos ryšius. Jame yra daug nemalonios tėsios, bet ir viltis, kad kartu išgyventa krizė padės filmo herojėms išspręsti su praeitimis susijusias problemas. Papildoma žvaigždutė už išsimenantį aktorių ansamblį: filme taip pat vaidina Chrisas Cooperis, Ewanas McGregoras, Margo Martindale, Samas Shepardas, Dermotas Murlonej (JAV, 2013). (Vilnius)

Volstryto vilkas ****

Martino Scorsese biografinės dramos herojus – finansininkas Jordanas Belfortas, įsukęs ne vieną finansinę piramide ir kalėjime praleidęs ne vienus metus. 1987 m. jis įkūrė vieną didžiausių brokerių kontorų, bet po dešimties metų buvo nuteistas už pinigų plovimą ir kitokus finansinius nusikaltimus. Kalėjime Belfordas sugebėjo susidoroti su narkotikų ir alkoholio priklausomybe, parašyti dvi knygas. Dabar jis skaito paskaitas apie tai, kaip pasiekti sekėmės. Pagrindinius vaidmenis sukūrė Leonardas DiCaprio, Jonah Hillas, Matthew McConaughey, Jeanas Dujardinas, Margot Robbie (JAV, 2013). (Vilnius, Kaunas)

Viešbutis „Grand Budapest“ ****

Naujasis, vasarį Berlinalės Didžiuoju žiuri prizu – „Sidabriniu lokiu“ apdomanoto Weso Andersono filmo veiksmas perkelia į išgalvotą Europos šalių Zubrovką didžiųjų permanentų išvakarėse. Filmo herojus garsus rasytojas prisimena savo susitikimą su didelio Europos viešbučio savininku Nuliu Mustafą. Prieš pusę amžiaus Nulis tame pradėjo dirbtį pasiuntinuku – administratoriaus pono Gustavo mokinui. Gustavas greit pajuto palankumą karo pabėgeliui Nului. Ponas Gustavas mokojo jautriai aptarnauti pagyvenusias viešbučio viešnias, tad viena jų paliko jam brangų renesanso laikų paveikslą. Bet paaškėjo, kad gausūs velionės giminiųciai taip pat nori paveikslų... Tai skamba kaip pokštas, bet tai ne vienintelė priežastis pasižiūrėti puošnų lyg lėlių namelis ir kartu ironišką, užuomininį į Europos literatūrą ir meną prismaigstytą filmą. Vaidmenis filme sukūrė Ralphas Fiennesas, Tony Revolory, Saoirse Ronan, Tilda Swinton, Jude'as Law, Tomas Vilkinsonas, Adrienas Brody, Willemas Dafoe, Edwardas Nortonas, Lea Seydoux, Harvey Keitelis, Mathieu Amalricas, Billas Murray'us, Jasonas Schwartzmanas, Owenas Wilsonas, Jefas Goldblumas (D. Britanija, Vokietija, 2014). (Vilnius, Kaunas)

***** – šedevras, **** – pasižiūrėti būtina, *** – geras filmas, ** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Redaktorė – Monika Krikštopaitytė

Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė

Kinas – Živilė Pipinytė | Teatras, šokis – Milda Brukštutė

Muzika – Laimutė Ligeikaitė | Stilius – Rita Markulienė

Dizainas – Jokūbas Jacovskis | Maketas – Vanda Čemerkaite

Kino repertuaras

VILNIUS

Forum Cinemas Vingis

14–19 d. – Viešbutis „Grand Budapest“
(D. Britanija, Vokietija) – 11.15, 13.45, 16.15,
18.45, 21.30; 20 d. – 19.40
14–19 d. – Ištroškė greičio (JAV) – 12, 15.15,
18.30, 21.45; 20 d. – 18.50
14–19 d. – Vilkų mini, vilkas čia (Rusija) –
11.45, 13.55, 16.05, 18.30, 20.45; 20 d. – 21.45
15 d. – J. Massenet „Verteris“. Tiesioginė premjeros transliacija iš Niujorko Metropoliteno operos – 18.55

20–IV. 3 d. – „Kino pavasaris 2014“ (žiūrėkite atskirą repertuarą www.kinopavasaris.lt)

„Viešbutis „Grand Budapest“

15 d. – 20.50; 16 d. – 20.20; 17 d. – 21.30;
18 d. – 20.40; 19 d. – 20.50; 20 d. – 19 val.
19 d. – Nesamasis laikas (rež. M. Vildžiūnas) –
19.10; 20 d. – 21.30
15 d. – Šeimos albumas: rugpjūtis (JAV) –
15.10; 17 d. – 14.30 (seansas senjoram);
18 d. – 18.20

14 d. – Ekskursantė (rež. A. Juzėnas) – 16.20

„Skalvijiečių geriausieji“

14 d. – Džesmina (JAV) – 21.10

15 d. – Adelės gyvenimas. I ir II skyrius

(Prancūzija, Ispanija, Belgija) – 17.30

16 d. – Didis grožis (Italija, Prancūzija) – 15.20

17 d. – Meilė (Prancūzija, Vokietija, Austrija) –
19.10

18 d. – Hannah Arendt (Vokietija, Liuksemburgas, Prancūzija) – 16.10

20 d. – Šventieji motorai (Prancūzija,

Vokietija) – 16.50

Ciklas „Karsono kinas“

15 d. – Animacijos karuselė (Latvija) – 13.50

16 d. – Ernestas ir Selestina. Meškučio ir

pelytės nuotykliai (Prancūzija) – 13.40

16 d. – Kino klasikos vakaras. Niekas

nenorejo mirti (rež. V. Žalakevičius) – 18 val.

(filmą pristatys J. Budraitis)

17 d. – Lenkų kino klubas. Lenkų siberiada

(Lenkija) – 16.50

19 d. – Baltijos kino ir medijų mokyklos

studentų geriausiu 2013 m. darbų peržiura –

17 val.

Pasaka

14 d. – Šeimos albumas: rugpjūtis (JAV) –

16.45; 15, 16, 18 d. – 18 val.; 19 d. – 18.15;

20 d. – 17.15

14 d. – Viešbutis „Grand Budapest“ (D. Britanija,

Vokietija) – 19.15, 21.15; 15 d. – 16, 20.15;

16 d. – 20, 20.30; 17 d. – 18.30, 20.45; 18 d. –

20.30; 19 d. – 20.45; 20 d. – 15.15, 19.30

14 d. – Donaleitis (rež. R. Abukevičius) – 17 val.

14 d. – Volstryto vilkas (JAV) – 18.30; 15 d. –

18.15; 16 d. – 16.15; 19 d. – 19.30; 20 d. –

19.45

14 d. – Aš tuo grįšiu (Prancūzija) – 17.45;

15 d. – 17.45; 16 d. – 16.30; 17 d. – 18 val.;

20 d. – 15.30

14 d. – Išlikęs gyvas (JAV) – 20 val.; 15 d. –

19.45; 16 d. – 18.45; 18 d. – 19 val.; 19 d. –

18 val.; 20 d. – 19.15

15, 16 d. – Ponas Žirnis ir Šermanas (JAV) –

14 val.

15 d. – Brangenybių medžiotojai (JAV) – 22.15;

20 d. – 21.30

15, 16 d. – Didžioji skruzdėlycių karalystė

(Prancūzija) – 14.15

14 d. – Nesamasis laikas (rež. M. Vildžiūnas) –

21.45; 15 d. – 16.15; 17 d. – 21 val.; 18 d. –

18.30; 19 d. – 17.45; 20 d. – 15 val.

15 d. – 12 vergovės metų (JAV) – 21.30;

17 d. – 18.15

15, 16 d. – Narsusis riteris Justinas (Ispanija) –

14 val.

15 d. – Išlikęs gyvas (JAV) – 16 val.; 16 d. –

18 val.

15 d. – Volstryto vilkas (JAV) – 20 val.

Ozo kino salė

14 d. – Sibirietiškas auklėjimas (Italija) –
16 val.; 19 d. – 18 val.

14 d. – Išbadžiusi žaidynės (JAV) – 18 val.

15 d. – Santa (rež. M. Ivaškevičius) – 15 val.

15 d. – Aurora (rež. K. Buožytė) – 16.40

18 d. – Tarp dviejų pasaulių (JAV) – 16 val.

18, 20 d. – Dideli blogi vilkai (Izraelis) – 18 val.

19 d. – Vardas tamsoje (rež. A. Marcinkevičiūtė) – 16.15

20 d. – Samsara (JAV) – 16.15

KAUNAS

Forum Cinemas

14, 15 d. – Viešbutis „Grand Budapest“

(D. Britanija, Vokietija) – 11.45, 14.10, 19.25,

20.45, 23 val.; 16–20 d. – 11.45, 14.10, 19.25,

20.45

14, 15 d. – Ištroškė greičio (JAV) – 11